Pazartesi
21
İlkteşrin
1940

VATAN EVİ
CAĞALOĞLU No. 32
TELEFON: 24136
TELGRAF: VATAN İst.
BAŞMUHARRİRİ
AHMET EMİN YALMAN

VATAN

SİYASİ SABAH GAZETESİ

Fiyatı: 5 Kuruş

Yıl: 1—Sayı: 64

Sayıma Ait Reportaj İkinci, Köylü Yavrusunun Romanya İşgali Hakkındaki Kanaati Üçüncü Sayfamızdadır.

Ne Bir Eksik Ne Bir Fazla

Heyecan Veren Sükûn

Birkaç gün evvel ecnebi bir muhabir matbaaya uğradı. Gazetesinden aldığı bir telgrafı gösterdi. Türkiyedeki ahval hakkında iki bin kelimelik heyecan dolu bir makale yazması isteniyordu.

Muhabir dedi ki:

— Ben burada heyecandan eser görmüyorum. Ne bulup yazayım?

Cevap verdim:

— Sükûn dolu bir dünya içinde her gürültü bir hâdise teşkil eder, fakat top ve bomba sesinden, telâştan, kıyametten, propagandadan geçilmiyen bir âlemde Türkiyedeki sükûn, vekar, burada barış hayatına ait türlü türlü alâkaların ve işlerin devam edebilmesi en umulmaz, en heyecanlı bir hâdise teşkil eder. Bunun heyecanını eğer kendiniz duyabiliyorsanız, gazetenize de aksettirmiye çalışınız.

Ecnebi muhabir, heyecanın bu nevini kendi hesabına duydu mu, gazetesine aksettirmiye çalıştı mı, bilmiyorum. Fakat dün gazeteci vesikama dayanarak bomboş sokaklarda dolaşırken, bu alışıklık haricindeki sükûn, bana ecnebi muhabirin müracaatini hatırlattı. Sükûnun verebileceği heyecanı tatlı, tatlı duydum.

Bütün dünya kavga, gürültü lâkırdısı ederken, propaganda makineleri yaylım ateşlerine devam ederken, biz rahat vicdanla, dinç kafa ile, soğukkanla yolumuza devam ediyoruz. Beş senede bir sayım yapmayı usul tutmuşuz. Sayımı tam gününde, tam saatinde yapıyoruz. Hem de yapılışın şekli bu memleketteki ihtişas olgunluğuna, teşkilât kabiliyetine, vatandaşlık alâkasına çok güzel bir imtihan oluyor.

Yüz elli bin gönüllü vatandaş, yurdun her köşesinde, mükemmel surette kurulu bir tek makine gibi işe sarılıyorlar, herşey saat gibi işliyor. Her fert vazifesini biliyor, sayımın ne demek olduğunu kavrıyor, vatandaşlık alâkalarının bu kadar sıkı bir surette biribirini tamamlamasından haz dolu bir hava doğuyor, bu havayı hepimiz aynı saniyede teneffüs ediyoruz, hepimizin göğsümüz ayni saniyede kabarıyor. Dünya âfetleri karşısında yılmıyan, telâş etmiyen, kendine güvenen, hiçbir işinden şaşmıyan ve geri kalmıyan bir millet olmanın saadetini hep beraber duyuyoruz.

Dün bir saat intizamile işliyen sayım teşkilâtı içinde tatlı bir millî zafer havası duymamızda en büyük rehberimizden bütün vatandaşlara kadar herkesin sıra sıra hissesi vardır. Bununla beraber mevzii bir zaferde nasıl bir fırka kumandanının adı anılırsa İstatistik Umum Müdürü Bay Celâl Aybarın adını saygı ile ve takdirle yâdetmek hepimizin borcumuzdur. Bay Celâl, sayım işini en etraflı bir bilgi ile kavramış, düşünmüş, hazırlamış, en küçük teferruatın üzerinde uzun uzadıya durmuştur. Vazifesini gören bir memurun değil, ancak bir işin dertlisi olan fedakâr, sevk ve iman sahibi bir insanın başarabileceği bu iş, memleket hesabına güzel bir imtihandır. On üç sene evvel kendi sayısını bilmiyen, istatistiğin elifine yabancı olan bir memlekette, bugün istatistiğin en güç bir tatbik sahası olan nüfus sayımında hazırlık, teşkilât, ilmî dürüstlük bakımından hiçbir memleketten geri kalmıyacak bir olgunluk gösteriyoruz. Celâl Aybarın bu işin dertlisi sıfatile tam mânâsile geceli gündüzlü çalışmasının bu güzel neticenin gerçekleşmesinde büyük bir hissesi vardır. Bugün memleket hesabına dileğim şudur ki, Bay Celâl Aybar, mebus olmasın, başka vazifeye terfi etmesin, bulunduğu vazifede terfi ve mükâfat görsün, müsbet bir iktısadi ve içtimaî siyaset için muhtac olduğumuz istatistik teşkilâtını tamamlamak ve ileriletmek suretile kalkınma tarihimizde bellibaşlı bir yer sahibi olsun.

Ahmet Emin YALMAN

Bütün Yurtta Sayım Bitti

Sayımı Evvelâ Ankara Bitirdi, İstanbulda 7 Saat Sürdü

Ankaradaki Nüfus Artışı Bir Rekor Teşkil Ediyor

Saat beş.. Koca İstanbul derin bir sessizlik içinde hâlâ uyuyor. Koyu karanlık henüz alacalaşmamış. Sokaklar ıslak.. Çisileyen yağmur ve serin bir hava insanı üşütüyor. Pencerelerin bazılarında tek tük ışık görünüyor. Sokaklarda hiçbir hareket yok. Ne sütçülerin geçişi, ne sebze arabalarının gürültüsü, ne de kafile kafile şehre dağılan çöp arabalarının gümbürdeyişi var. Şehrin bu derin sessizliğini ihlâl edecek tek bir ses işitilmiyor. Gece tabii seyrini tamamlıyarak gündüze inkılâp etmek üzeredir. Erkenci olanlar kalkmışlar mutat sabahçılık işlerini ve keyiflerini yapmıya koyulmuşlardır. Saat altı oldu.. Sessizlik devam ediyor. Ne tramvayların çan çanı var ne de tekerleklerin gıcırtılı gürültüsü.. Otobüs, kamyon, taksi gibi arabalardan da eser yok. Hava biraz kırıldı. Yağmur durdu. Doğuda hafif bir kızıllık belirdi.

Boğazın üzerinden şehre doğru yaldızlı bulutlar uçuşuyor. Türkiyede bugün takvimlere geçmiyen bir bayram günü doğuyor. Her taraf aydınlandı. Atlı polisler, motosikletli zabıta âmirleri, otomobilli sayım kontrolları caddelerin sükûtunu ihlâl etmeseler şehir ve şehirliler hâlâ uyuyor zannedilecek.. Biraz sonra kolları bantlı gençler sokakları işgale başladılar. Süngülü Mehmetçiklerin, polis memurlarının, adetleri arttı. Gazete satıcılarının sesleri duyuldu. Süratle geçen bir cankurtaran arabası bu sayımın ilk yavrusunun doğumunu müjdeledi. Saat yedi.. Kapıların zilleri çalmıyor. Yataklarından fırlıyanlar, gözleri mahmur kapı açıyorlar. Her eve bir sabah ziyaretçisi teklifsizce giriyor. Sanki her gelen o evin ailesinden biri imiş gibi.. Şimdi her aile hükûmeti temsil eden memurla bir arada müşterek davayı halle çalışıyorlar. Yurdumuzda üçüncü defa görülen bu topluluk Türk cemiyetinin vahdetini en canlı sahnesidir. Bu sahnenin yaratacağı mesut neticeyi düşünerek herkes sevine sevine aile fertlerini saydırıyor. Artık sabah güneşi de ılık ve yaldızlı şualarile her tarafı okşamıya başladı.

Sayım hareketleri

Cadde ve sokakların, meydanların boşluğunu gideren sayım memurları arasında birçok bayanlar bulunuyor, Beyoğlu mıntakasında Bayan kontrolların faaliyeti göze çarpıyordu. Yedek subay okulunun talebeleri köşe başlarını tutmuşlardı. Memurlar kapıdan kapıya âdeta koşuşuyorlar sanılırdı. Denizde sayım motörleri gemiden gemiye sekiyordu. Her şey intizamla yapılıyor. Yalnız sahil köylerini dolaşan memurlar Boğazda havanın sertliğinden güçlük çekiyorlardı. Bir kısım memurlar da yolların çamurlu olmasından dolayı Yuşa tepesine ve diğer uzak yerlere atla gitmiye mecbur kalmışlardır.

Vilâyette faaliyet

Merkez sayım bürosu âzaları altı buçukta vilâyete gelerek işe başlamışlardır. Vali muavini Ahmet Kınık'ın reisliğinde belediye muamelât müdürü Zühtü, mektupçu Osman Ergin, nüfus müdürü Faik Haraççı ve Galip Bilginden müteşekkil olan büro kazaların faaliyetine ait ilk raporları alınca her kazaya lâzımgelen talimatı vermişlerdir. Her mıntakanın faaliyet neticesi telefonla büroya bildirilmekte idi. Sayım başlayınca vali ve belediye reisi Lûtfi Kırdar vilâyete gelerek merkez bürosunun işlerini tetkik etmiştir. Şehrimizin bazı semtlerinde saat yedide ve bazı semtlerinde de ancak yedi buçukta sayıma başlanıldığı merkez bürosuna bildirilmiştir.

Kazalarda sayım

Adalar, Beykoz ve Kadıköyünde sayıma yedi buçukta başlanılmıştır. Beyoğlunda Şişli, Maçka, Kurtuluş, Taksim mıntakalarında yedide ve Beyoğlu merkez mahallelerinde yedi buçukta faaliyete geçilebilmiştir. Bu gecikmenin sebebi bazı apartıman kapıcılarının kapıları erkenden açmamalarından ileri gelmiştir. Kaymakamlar, nahiye müdürleri altı buçuktan itibaren sayım kontrol ve me-

(Devamı: Sa. 4, Sü. 1 de)

Dün Haseki hastahanesinde dünyaya gelen ve sayıma katılan altı yavru [bu yavruların hepsine hem sayım gününü, he mde ramazanı hatırlatmak üzere Sayim ve Saime adı verilmiştir]

Türkiye Dünyanın Yıkıldığının Farkında Değilmiş

İtalyanların Rivayetine Bakılırsa Bulgarlara Göre:

Türkiye ve Yunanistanın Siyaseti Kendi Menfaatlerine Aykırı İmiş

Sofya, 20 (A.A.) — Stefani ajansı bildiriyor:

Bulgar siyasî mehafili, Balkan yarımadasında inkişaf etmekte olan vaziyeti endişeyizce takip ediyorlar. O Balkan yarım adasında ki orada Türkiye ile Yunanistan, İngiliz taraftarı bir siyaset takibinde ısrar ediyorlar, yani kendi menfaatlerine aykırı bir yol tutuyorlar.

Sofyada şu nokta üzerinde de durulmaktadır: Muhtelif Balkan memleketleri nezdinde vazifesi olan İngiliz sefirleri, diplomatik teşebbüslerle bazı neticeler elde etmiye çalıştıktan ve bunun imkânsızlığını gördükten sonra kendi aralarında ilk bir toplantı yapmışlardır ve bu elçiler vazifelerine ait yeni talimatı Hariciye nezaretinden değil, şimdi Mısırda bulunan Harbiye nazırı Edenden bekliyorlar. Yunanistan ve Türkiye henüz şunun farkına varmamışlarcır ki bir âlem yıkılıyor ve yeni bir hayat doğmak üzeredir.

Bulgar gazeteleri, İtalya ve Almanyanın yapıcı siyasetinden takdirlerle bahs, barış ve harbe taallûk eden bütün cephelerde zafer kazandığını söylüyorlar.

Askerî Vaziyet

Yazan: Emekli Albay
Mecit SAKMAR

19 Birinciteşrin 1940 da İtalyan ağır bombardıman tayyareleri 4500 kilometrelik bir uçuş yaparak Basra körfezinden Bahreyn adalarında bulunan petrol tasfiyehanelerine ve depolarına hücum ederek yangınlar çıkardıkları bildirilmektedir. Bahreyn adaları İngiliz müstemlekelerinden olup buradaki petrol kuyularından senede 1.140.000 ton petrol çıkmaktadır. Doğrudan doğruya Büyük Britanyanın idaresi altında bulunan yerlerden Bahreyn adalarında Birmanyada ve bir de cenubi Amerikada Frimüdad adalarında olmak üzere ancak üç yerde petrol çıkmaktadır. İran petrollerinin sermayesi ve işletilmesi İngilizlerin elinde ise de petrol havzaları İran ve Irak hükûmetlerinin hâkim bulunduğu arazi dahilindedir.

Bahreyn adaları Eritredeki Asmaradan takriben 1700 kilometre, eski İngiliz Somalisindeki Berberadan 1800 kilometre Bingazinin şarkından 2700 kilometre uzak olduğuna göre İtalyan bombardıman tayyareleri Eritreden ve yahut eski İngiliz somalisinden hareket etmiş olacaklardır. En, kuvvetli ihtimal Eritreden gitmiş olmalarıdır. Vâkıa bu istikamet takip edildiği halde Suudi hükûmetinin arazisinden geçilmekte ise de en yakın yol olması ve İngilizler tarafından görülmemesi ve buna binaen bir baskın tesiri yapması faydaları vardır.

Şimdiye kadar malûm olan İtalyan tayyareleri arasında harekât sahası en büyük olarak tanılan tayyare Kaproni 135 ağır bombardıman tayyaresi idi ki, bu tayyare saatte 430 kilometre süratle ve bazı yardımcı tertibât ile 3500

(Devamı: S. 4 Sü. 2 de)

Köstenceye Alman Denizaltıları Gelmedi

Rador Ajansı Deniz Üssü Yapılacağı Haberini de Yalanlıyor

Dünden İtibaren, Bükreş Her gece Tamamile Karanlık İçinde Kalacak

Bükreş, 20 (A.A.) — Rador ajansı, Alman denizaltılarının Köstenceye nakledildiği hakkında yabancı memleketlerde neşrolunan haberleri yalanlamıştır.

Rador ajansı, Alman bombardıman tayyare filolarının Galatzda bulunduğu ve Karadenizde bir Alman deniz üssü tesis olunacağı hakkındaki tamamile hayal mahsulü havadisleri de yalanlamıştır.

Bükreş, 20 (A.A.) — D. N. B:

Bugünden itibaren, Bükreş, her gece tamamile karanlık kalacaktır. Bütün evler ve nakil vasıtaları, saat 24 den şafağa kadar ışıklarını siperliyeceklerdir. Tramvay servislerine, saat 24 de nihayet verilecektir.

Mevsimin İlk Karı Erciyeş'e Yağdı

Kayseri, 20 (A.A.) — Mevsimin ilk karı bu gece Erciyeş'e yağmıştır. Kar, Erciyeş eteklerindeki köylere kadar inmiş ve kalınlığı tahminen beş, altı santimi bulmuştur.

Mussolini Fiume'ye Gitti

Duçe Yugoslavya Hududunda Teftişler Yapacak

Nevyork, 20 (A.A.) — Romadaki bir Amerikalı muhabir tarafından gönderilen yarı resmî bir habere göre, Mussolini dün akşam Fiumeye hareket etmiştir.

Nevyork, 20 (A.A.) — Roma radyosundan Nevyorkta alınan bir habere göre, dün öğleden sonra Mussolini Yugoslavya yakınında şark hududunu teftiş etmek üzere hareket etmiştir.

SOVYETLER İhtiyatkârlıktan Ayrılıyorlar

Hâdiselerin şekli Sovyetleri Memnun Edecek Mahiyette Değil

Londra, 20 (A.A.) — Sovyetlerin, Almanya, İtalya ve Japonya ile beraber iştirak edeceği bir dört devlet konferansının toplanacağını ilân eden haberlerin resmen Moskova radyosu tarafından tekzip edilmesi, Londrada büyük bir alâka ile karşılanmakta ve birbiri ardından gelen iki tekziple, Sovyetlerin şimdiye kadar takip ettikleri tavrıhareketin bâriz vasfı olan ihtiyatkârlıktan biraz çıkmıya başladıkları müşahede edilmektedir.

Sovyetlerin bu tavzihi, Sovyetler Birliğinin hâdiselerin aldığı şekilden memnun olmak için hiçbir sebebe mâlik olmadığı hakkındaki Türk düşüncesine uymaktadır. Hâdiseler, Balkan mıntakasında inkişaf ettikçe, Sovyetler aksülâmelleri daha bâriz bir şekilde tayin edeceklerdir.

Uzun Menzilli Toplarla Manş Sahilleri Dövüldü

Tarrakalar İngiltere Sahillerini Sarstı

Londra, 20 (A.A.) — Uzun menzilli İngiliz topları, bugün öğleden biraz evvel, faaliyete geçmiş ve en şiddetli bombardımanını yapmıştır. İngiliz topları, Manşın öbür kıyısına salvo üzerine salvo göndermiştir. Tarrakalardan, bütün Kent kontluğu sahilleri sarsılmıştır. Bombardıman, 40 dakikadan fazla sürmüştür.

Alman uzun menzilli bataryaları bombalandı

Londra, 20 (A.A.) — Reuter:

Alman uzun menzilli toplarının bu akşam gün batarken yeniden Douvres mıntakasını bombardımana teşebbüs etmeleri üzerine, İngiliz bombardıman tayyareleri, Gris-nez burnundaki Alman uzun menzilli topları mevzilerine çok şiddetli bir taarruz yapmışlardır.

Kent kontluğu sahillerinden bu taaruzu seyredenlerin ifadelerine göre, İngiliz bombardıman tayyareleri, dakikada yüz bin bomba atarak mevzileri bir infilâk maddesi yağmuruna tutmuşlardır. İnfilâkların durmadan birbirini takip eden tarrakaları, Manşın bir tarafından öbür tarafına gökgürlemeleri gibi aksetmiştir. Manşın İngiltere sahilindeki şehirlerde pencereler ve kapılar sarsılmıştır. Bombaların ve fişenklerin ışıkları, gök yüzünü aydınlatmıştır.

Cebelüttarıktan akseden top sesleri

Algesiras, 20 (A.A.) — D. N. B. Dün sabah Cebelüttarık kalesi toplarının sesleri işitilmiştir. Bu endahtlar, kalenin işaretlerine riayet etmeksizin boğazı geçmek teşebbüsünde bulunan gemilere, geri dönmeleri için yapılmaktadır.

Yugoslav Alman işbirliği

Yugoslav Hariciye Nazırı "Harp Yerine Sulh Getirecek,, diyor

Belgrad, 20 (A.A.) — Yugoslav hariciye nazırı Cincar Markoviç, Alman - Yugoslav ekonomik görüşmelerinin neticelenmesi münasebetile, matbuat mümessillerine beyanatta bulunmuş ve ezcümle demiştir ki:

Bu anlaşma ile, iki memleket arasındaki ekonomik işbirliği, eşya mübadelesi sağlam esas üzerine ibtina ettirilmiştir.

Bugün Almanya, Yugoslav ihracatının yüzde 60 ını çekmektedir. Bu sebeple, Almanya, Yugoslavya için yeri başka birisi tarafından tutulamıyacak denecek kadar mühim bir iş ortağı olmuştur.

Cincar Markoviç, sözlerini şöyle bitirmiştir:

Şu cihetî müşahede edebiliriz ki iki memleketi birbirine bağlıyan samimî dostluk yalnız ekonomik işbirliği olmamıştır. Bundan başka siyasî işbirliği vardır ki bu, alınan neticeleri ile memleketimiz için harp yerine sulh ve muhtelif sarsıntılar yerine yapıcı faaliyet demek olduğunu göstermiştir.

Roosevelt'in İntihabı Muhakkak Görülüyor

Röyterin Yaptığı Tecrübe İntihabında Ekseriyet Kazandı

Nevyork, 20 (A.A.) — Reuter Ajansının muhabirleri vasıtasiyle, Birleşik Amerikanın 48 devletinde yapmış olduğu tecrübe mahiyetindeki intihap yoklamasında Roosevelt'in ikinciteşrinde büyük bir ekseriyetle intihap edileceği tesbit edilmiştir.

Bu tecrübenin neticesinde, Roosevelt'in 366 reyi olan 34 devlette, Willkie de 165 reyi olan 14 devlette kazanacakları sabit olmuştur.

Reuter Ajansının 1936 da Reisicümhur intihabatı hakkında yapmış olduğu yoklamanın, Rooseveltin intihabını kat'iyyetle bildirmiş olduğu hatırlardadır.

Ruzvelt Lort Athone mülâkatına ehemmiyet veriliyor

Vaşington, 20 (A.A.) — Stefani Ajansından:

Payitahtın siyasî mahafili, bugün Haydpark'ta Reisicümhur Roosevelt ile Kanada umumî valisi Lord Athone arasında başlıyacak olan görüşmeye büyük bir ehemmiyet atfetmektedirler.

Dün Londra Üzerinde 7 Tayyare Düşürüldü

Hasar ve Nüfus Zayiatı Az Oldu

Londra, 20 (A.A.) — Hava ve dahilî emniyet nezaretlerinin tebliği:

Bugün pazar günü şimdiye kadar düşmanın faaliyeti, bilhassa İngilterenin cenubu şarkî mıntakası üzerinde vukuagelmiştir.

Londra üzerine ve Kent Esseks kontluklarına bombalar atılmıştır. Fakat hasar ağır olmadığı gibi nüfusça zayiat da fazla değildir. Yedi düşman tayyaresi düşürülmüştür.

Churcill Bugün Fransız Milletine Hitaben Bir Nutuk Söyliyecek

Londra, 20 (A.A.) — B. Churchill, yarın Greenwich saati ile 19,35 de Londra radyosunun fransızca neşri yatında Fransız milletine hitaben bir nutuk söyliyecektir. B. Churchill evvelâ İngilizce müteakiben de Fransızca söz söyliyecektir. Bu nutuk bütün kısa dalga istasyonları ile harice verilecektir.

İSTANBUL SAYIMINA AİT İNTİBALAR: Solda memur vazife başında ve inzibatı temin eden bir er, sağda köprünün dünkü hali

SAYIM GÜNÜNÜN SENARYOSU

Nihayet (Heybeli) Parolası Verildi

Top Atıldı. Beyazıt Kulesi Bayrak Çekerek İşaret Verdi

Yazan: Sabih ALAÇAM

Sokağa çıktım. Fakat, her yer bomboş! Marazi bir sükûn ve kimsesizlik... Yapyalnız, hattâ tahliye edilmiş bir şehir hissini veren İstanbulda tek hayat eseri şudur: Ankara radyosunun sesi!

Boşlukta dalga dalga akseden, kundura hasreti ile bunalan kaldırım taşlarının yüzüne çarpan bu ses, sanki hâtiften geliyor.

Bütün Beyoğlu, herhangi bir pazar gününün bu saatinde kaynaşırdı. Şimdi, tıs!

Köprü üstü, öyle! Eminönü meydanı, öyle! Bütün İstanbul, öyle..

Beyazıt meydanına geliyorum. Saat 8,30 dur. Bir asker, «Vesika» mı soruyor. Az ileride, 1866 numaralı zabıta memuru Mehmet Demzel, diğer bir yolcuyu çeviriyor:

— «Vesika» nızı müsaade eder misiniz?

— Var kardeşim.

— Gösterin lûtfen.

— Buyurun.

Fakat zabıta memuru, muhatabının uzattığı kâğıdı tetkik ettikten sonra diyor ki:

— Bu, sıhhî muayene cüzdanı!

Ve hâdisenin neticesi malûm: Karakola gidiş!

Fatihe doğru yürürken, garip bir fikir zihnime hücum ediyor: Tevkif olunmak!.

Saraçhanebaşında, bir bekçi, bana da vesika soruyor, cevabım şu:

— Yok!

— Bugün dışarıya çıkmak yasak! Bilmiyor musunuz?

— Hayır!

— O halde geliniz benimle.

Yürüyoruz. Az ileride, bir zabıta memuru tarafından sorguya çekiliyorum. Fatih kazası, merkez nahiye müdürlüğü sınırları içinde tutulduğum cihetle kaymakamlık binasına gidiyoruz. Merdivenleri çıkarken, Kaymakam Bay Rebii Karatekine ve emniyet âmiri Bay Halide rastlıyoruz. Memur, hâdiseyi anlatıyor. Fakat, beni şahsen tanıyan emniyet âmiri de, tevkif olunmak zevkini tatmak maksadile vesikamı göstermediğimi söylüyor! Sevimli Fatih Kaymakamı, gülerek:

— Güzel bir tanışmak vesilesi bulmuşsunuz, diyor!

Az sonra, vali Dr. Lûtfi Kırdar da oradadır.

Kaymakam Bay Rebii Karatekin, on üçe kadar sayımın bitirilebileceğini söylüyor. Vali bazı idarî direktifler veriyor ve Eyübe doğru yollanıyor. Oradan da Bakırköyüne gidilecek.

Kazlıçeşme geçildikten sonra, bir sayım memuru, otomobile durmasını işaret ediyor.

Vali Dr. Lûtfi Kırdar, heyecanla soruyor:

— Ne var?

— Sayım defterimiz kalmadı!

Samatya nahiyesine, sayım memuru da beraber, dönülüyor. Sayım defteri alındıktan sonra, demokrat valimiz, şoföre şu emri veriyor:

— Bay memuru mıntakasına götürelim.

Fakat yolda ikinci bir hâdise ile daha karşılaşılıyor. Bu sefer, otomobili durduran bir kontrol memurudur. Mıntakası çok dağınık olduğu için, uzak bir semtte bulunan bir sokağa götürülmesini rica ediyor.

Bu iş de bittikten sonra Bakırköyüne varılıyor.

Dönüşte, Fatih Kaymakamlığından şu haberi alıyorum: Baba Hasan mahallesinde, Şeyh Ali sokağında 14 numaralı evde oturan Teğmen Mustafa Ekmekçinin bir kız çocuğu dünyaya gelmiştir. Yavrunun adını Ramazanın ve sayım gününün şerefine «Saime Sayım» koymuşlar! Büyük babası Ahmet Turan Ekmekçi, mesut, anlatıyor:

— Yolcumuz, biraz erken geldi. Biz on gün sonra bekliyordük. Çok ta uslu bir çocuk. Hiç ağlamadı. Doğum da pek rahat oldu.

Bir odaya giriyoruz: Mışıl mışıl uyuyan bir yavru...

Saime Sayımın halası Bayan Nermin Ekmekçiye:

— Gelecek sayıma da bir erkek yolcu gelir, inşaallah... Diyorum.

Sayım günü, şehrimiz için uğurlu... Meselâ Küçükpazarda, Fetva caddesinde oturan Bayan Saliha, gelecek sayımı beklemeden bir erkek bebek doğuruyor. Aksarayda, Çakırağa mahallesinde Manastırlı Rifat sokağında oturan tramvay yol çavuşu Mazonun eşi, keza...

Fakat, sayım günü olan doğumların bir hususiyeti var: Sokağa çıkmak yasak. Komşular, ancak pencerelerden tebrik edebiliyorlar ve lohusa şerbeti içmek bahsinde de yutkunuyorlar!

Saat ilerliyor. Fakat sayım işleri de ilerliyor. Nitekim, Fatih kazasına ilk zarfı getiren 26 numaralı kontrol memuru Eyüp Dolu aydır. İlk sayımı bitiren de Sofular mahallesi Molla Hüsrev sokağı memuru Nusrettir.

Tekrar vilâyete geldiğim zaman, sayım Dr. Lûtfi Kırdarı, merkez bürosunda yazıyorlardı. Meğer dâhâ ve tuvana valimizin yaşı 51 imiş! Genç göründükleri için bu sırlarını ifşa ettiğimden dolayı beni af buyursunlar.

Vali muavini Bay Ahmet Kınık mütemadiyen telefon ile meşgul: Kaymakamlar ile konuşuyor. Nihayet, saat on ikide Bakırköyden şu haber alındı: Tamam!

Ve sıra ile, Üsküdar, Kadıköy, Beyoğlu, Eyüp, Beykoz, Sarıyer, Adalar, Fatih, Beşiktaş sayımı bitirdiklerini bildirdiler.

Kala kala bir Eminönü kazası kalmıştı ve Doktor Lûtfi Kırdar sabırsızlanıyordu.

Mülhakat içinde şampiyon olan da Silivri kazası idi. Orada 12,25 de sayım tamamlanmıştı!

Saat 13,30 u geçiyordu. Valimizi, biraz oyalamak için evvelki sayımlara ait hatıralarını sordum:

— 927 sayımında, İzmirde idim. Odemişe gitmiştik. Orada, şimdiki istatistik umum müdürü Celâl Aybarı gördük. Yanımda, mütehassıs Mösyö Jakar olduğu halde, sayım işi ile meşgul idi.

935 sayımında mebus ve Balıkesir parti başkanı idim. Vali ile beraber, yine sayım meselesi etrafında çalıştık.

Bu sırada belediye daimî encümeni müdürü Bay Zühtü içeriye girdi.

— Eminönünden de haber aldık, tamam, dedi.

Saat 13,55 idi.

Vali muavini Bay Ahmet Kınık hemen telefona sarıldı. Top atılması için, komutanlığa parolayı verdi:

— Heybeli!

Sonra, ikinci bir telefon daha:

Bay Ahmet Kınık, Beyazıt yangın kulesi çavuşuna şu emri veriyordu:

— Sayım bitmiştir. Bayrağı çekiniz!

Şehir Haberleri

Afyonlu Şıra

Bir okuyucumuz yazıyor:

«... Fatih, Şehzade, Saraçhanebaşı ve Beyazıt arasındaki sahada küçük bir el arabasile şıra satan bir adam var. Bu adamın afyonlu şıra yaptığını ve mektepli gençlere sattığını işittim. İnanmadım, evvelki akşam bir bardak ta ben içtim. Bu mayiin şıra ve şarap değil, bambaşka bir âfet olduğunu farkettim. Yavrularımızın körpe ciğerlerini dağlıyan bu zehir dağıtıcısının seyyar tezgâhı dağıtılamaz mı!...»

Çocuk Düşürten Doktor ve Ebeler

Müddeiumumilik, Emniyet ve Sıhhat Müdürlüklerinden Malûmat İstedi

Bir sabah gazetesi «Kavanoz çocukları» başlıklı yazısında doktorların boyuna kürtajla çocuk aldıklarını söylemişti. Müddeiumumilik bunu bir ihbar mahiyetinde telâkki etmiş ve derhal tahkikata başlamıştır. Emniyet Müdürlüğüne ve Sıhhat ve İçtimaî Muavenet direktörlüğüne birer müzekkere yazarak bu şekilde çocuk düşüren doktorların ve ebelerin bulunup bulunmadığını sormuştur. Müsbet cevap alınırsa suçlular hakkında derhal takibata başlanacaktır. Alâkadar daireler Müddeiumumiliğe menfi cevap verdikleri takdirde yazının muharriri ve o yazıyı neşreden gazete hakkında Türk ceza kanununun 280 ve 283 üncü maddelerine göre takibat yapılacaktır. Kanunun bu maddelerindeki suçlar iftira ve cürüm tasnifidir. İftiranın cezası üç aydan üç seneye kadar, cürüm tasnifinin cezası da otuz aya kadar hapistir.

Müddeiumumî Hikmet Onat, bu yazı münasebetile bir muharririmize şunları söylemiştir:

«— Bu yazı bizim de nazarı dikkatimizi celbetti. Biz bunu bir suç ihbarı mahiyetinde telâkki ettik, kanunî icaplara tevessül edilmiştir. Emniyet ve Sıhhat müdürlüklerinden vaziyet sorulmuştur. Müsbet cevap alınırsa icab edenler hakkında takibat yapılacağı tabiidir.»

Ziraat Bankası Kredi Açtı

Ziraat Bankası, geçen sene olduğu gibi bu sene de bilhassa küçük çiftçilere para ikrazına başlamıştır.

Çiftçilere mahsul vaziyetlerine göre 25 liradan 50 liraya kadar ikrazat yapılmaktadır. Bu ayın sonuna kadar para tevziatına devam edilecektir.

Konyaya Ziraat Makineleri Gönderildi

Konya (Vatan) — Ziraat Vekâleti, evvelce gönderilen modern ziraat vasıtalarına ilâve olarak yeniden 12 mibzer daha göndermiştir. Bu aletlerden sekiz tanesi merkeze verilmiş, ikişer tane de Karaman ve Ereğliye gönderilmiştir.

Odun ve Kömür İhtikârı Yapılıyor

Şehirde ve Civarda Gelecek Seneye Devredilecek Kadar Stoklar Mevcuttur

Odun ve kömür pahalılığı şehirde umumî bir alâka uyandırmış, bazı kimseler bu hususta inceden inceye tetkikler yapmıştır. Oduncular, güya kesici ve nakil vasıtaları bulunmamasını, odunun mahallerinde de ucuz alınamamasını bu pahalılığa sebep olarak göstermekte iseler de, işle yakından alâkadar olanlar, bu iddiaları kat'iyyetle reddetmekte, kat'iyat mahallerinde bugün dahi geçen seneden kesilmiş odunlar bulunduğunu, her tarafta kesici ve taşıyıcı vasıtaların çalışmakta ve işlemekte olduğunu söylemektedirler. Son zamanlarda köylere kat'iyat için bol kesilecek sahalar gösterildiğini bu sebepten de fiyatların yerlerinde yarı yarıya düştüğünü ilâve etmektedirler.

Halbuki odun dört yüz otuza, hattâ veresiye muamelelerde beş yüz elli kuruşa kadar satılmakta ve bunun bugün için ihtikârdan başka bir şey olmadığı iddia edilmektedir.

İstanbulun yalnız Alemdağı ve civarındaki orman mıntakalarında, bu seneye mahsus olmak üzere geçen sene kesilmiş yüz otuz beş bin çekiden fazla odun bulunduğu ve son defa verilmiş olan kat'iyat musaadesile de tahminen yüz elli bin çeki odun elde edileceği anlaşılmaktadır.

Mangal kömürü vaziyeti de aşağı yukarı bu merkezdedir. Sözlerine itimat edilebilir birkaç kömür toptancısı İstanbul depolarında geçen kıştan ilkbahara devredilmiş sekiz milyon kilodan fazla kömür bulunduğunu itiraf ile bütün yaz Alemdağı, Şile, Ömerli havalisile Karadeniz sahili köylerden araba, kamyon ve motörlerle milyonlarca kilo kömür taşındığını söylemektedir. Midye, İğneada ve Sinekli havalisinden getirtilen kömüre altı milyon, Bulgaristandan memleketimize ithal edilen kömüre de on yedi milyon kilo olarak miktar tayin etmektedirler.

Diğer taraftan, köylülere verilen son kat'iyat müsaadesinin de kömür stoklarını yüzde otuz nisbetinde arttıracağı tahmin edilmekte olduğuna göre hâlen depolarda mevcut kömürlerle, şu bir ay içinde istihsal ve şehre nakledilecek kömür tutarının şehrimiz ihtiyacını teminden sonra, külliyetli bir miktarın gelecek seneye devredileceği muhakkak görülmektedir.

Amerikalılar Zeytinyağı Alacaklar

Harp vaziyeti dolayısile, İtalyadan Amerikaya yapılan zeytinyağı ihracatı inkıtaa uğramıştır. Bu işte mutavassıt vaziyetinde bulunan ve bir Amerika malî müessesesi namına hareket eden üç kişilik bir heyetin, şimdiye kadar İtalyadan yapılmakta olan ihracatın bundan sonra Türkiyeden yapılmasını temin için resmî temaslarda bulunmuşlar ve bu arada bazı fabrikatörler ve ihracat komisyoncuları ile de esaslı müzakerelere girişmişlerdir.

Öğrendiğimize göre, bu heyet bir tecrübe mahiyetinde olmak üzere, ilk olarak, elde mevcut eski ve yarım asitli maldan beş ton, iki ve üç asitli mallardan da onar ton ki ceman yirmi beş ton ve yeni mahsul yağlarından da yirmi beş bin ton miktarında mal almak istemektedirler.

Şehrimizdeki yağ tüccarları, bu siparişlerin biribirini takip edeceğini ve yağ piyasasını harekete getireceğini kuvvetle ümid etmekte ve şimdiden bazı tedbirler ittihaz etmektedirler.

Müsabakamızın Neticesi

Müsabakamızın neticesini salı günkü sayımızda ilân edeceğimizi söyledik. Bu, sayım neticesinin bugün ilân edilip edilmemesine bağlıdır. Netice ilân edilince cevaplar Noter huzurunda açılacak ve tahmini en kuvvetli olanların ve mükâfatları kazananların kimler olduğu belli olacaktır.

Pamuk Standardizasyonu İçin Yeni Kararlar Verildi

Bu seneki pamuk mahsulümüzü denklemek için piyasamızdan yeni kanaviçe tedarik maksadile şehrimize gelen İzmir tüccarlarından bir zat, Eğe pamuk işleri hakkında şu malûmatı vermiştir:

— Pamuk balyalarının yeni kanaviçelerle sarılması, ihracat birliğinin evvelce vermiş olduğu karar iktizasından idi. Fakat, kanaviçe azlığı, pamukçuları yeni kanaviçe aramak ve bulunamadığı takdirde temiz ve sağlam olmak şartile kullanılmış kanaviçelerden istifade etmek zaruretinde bıraktı.

İzmir Ticaret Odasile İhracat Birliği, pamuğun standardize şekilleri etrafında yeni kararlar vermişlerdir. Pamuk balyalarının karışık ve ıslak olarak preslenmemesi, preslenme ameliyesinin islim ile yapılmaması ve pamuklara çekirdek kırığı katılmaması ve normal rutubetten fazla rutubet bulundurulmaması son karar iktizasındandır.

Fakat, normal rutubet miktarının tayini üzerinde fikir birliği hasıl edilemediği için bunun harp sonuna bırakılması münasip görüldü.

İhracat Birliği, pamuk balyalarının iki yüz kilo olmasını ve bu sıklet üzerinden yüzde beş nisbetinde tolerans kabul edilmesi teklifinde bulunmuştur. Fakat Oda meclisi, normal vaziyetin avdetine kadar, eskiden olduğu gibi balya ağırlıklarının alivre satışlara esas teşkil etmek üzere iki yüz kilo olmasını ve bu sıkletin âzamî yüzde beş nisbetinden biraz aşağı veya yukarı olması esasını kabul eylemiştir.

Aksu Vapuru Vaktinden Evvel Hareket Etti

Birçok Yolcular Vapuru Kaçırdılar

Devlet Denizyolları, sayım günü münasebetile hareket edecek vapurlar için bir tarife hazırlıyarak gazetelerle ilân etmişti. Fakat vapurların ilân edilen saatlerde kalkmadığı bazı şikâyetlerden anlaşılmaktadır.

Dün Aksu vapurile İzmire hareket edecek yolcular, vapurun erken kalkması yüzünden İstanbulda kaldıklarından, matbaamıza gelerek bizzat şikâyette bulundular.

«Aksu vapuru saym münasebetile İzmir sürat postasını saat 11 yerine, 16 da, fakat sayımın hitamı saat 13 den sonraya kaldığı takdirde gece saat 24 de yapacaktır» diye gazetelerle ilân edilen tarifeyi gösterdiler ve vapurun bu ilânla hiçbir münasebeti olmıyan bir saatte 17.15 de İstanbuldan ayrıldığını, kendilerinin ve daha kendileri gibi bir çoklarının vapuru bu suretle kaçırdıklarını anlattılar.

Sirkeci - Edirnekapı Otobüsleri Fatihe Kadar Gidiyorlar

Haber aldığımıza göre Sirkeci - Edirnekapı hattına işliyen otobüslerin şoförleri birkaç sefer daha fazla yaparak daha çok para kazanmak için Fatihe kadar gitmekte ve ötesi için yolcu kabul etmemektedirler. Bilhassa geceleri Çarşamba, Edirnekapı gibi uzak semtlerde oturanlar bu yüzden evlerine yaya gitmek mecburiyetinde kalmaktadırlar.

Diğer taraftan Beyoğlu ile İstanbul arasında sefer yapan otobüs ve otomobiller gece Şehir tiyatrosu önünde toplandıklarından sinemalardan çıkan halk vesaiti nakliye temin edememekte ve gece geç vakitlere kadar sokaklarda beklemektedirler. Sinemacılar bu hususta teşebbüsatta bulunmıya karar vermişlerdir.

Ankarada Yapılacak Geçidresmine İştirâk Edecek İzciler Seçildi

Maarif Vekâleti Ankarada yapılacak geçit resmine muhtelif vilâyetlerden iştirak edecek izcilerin hangi mekteplerden ve ne miktar iştirak edeceğini tesbit etmiştir.

Bu sene Ankarada yapılacak geçit resmine 2800 izci iştirak edecektir.

Bunlar Adana, Afyon, Antalya, Balıkesir, Bursa, Denizli, Diyarbakır, Urfa, Erzurum, Eskişehir, Galatasaray, Gaziantep, Haydarpaşa, İstanbul, İzmir, Kabataş, Kastamonu, Kars, Konya, Kayseri, Kütahya, Pertevniyal, Samsun, Sivas, Trabzon, Vefa, Yozgat, Zonguldak ve Ankara izcilerinden mürekkep olacaktır.

Esnaf Cemiyetlerinin Mesai Raporları

İstanbul Esnaf cemiyetleri umumî kâtipleri, İstanbul mıntaka Ticaret müdürlüğünde bir toplantı yapmışlardır. Toplantıda cemiyetlerin yıllık mesaileri görüşülmüştür. Verilen kararda her umumî kâtibin temsil ettiği cemiyete ait mesai raporunu hazırlaması takarrür etmiştir.

SIYASÎ İCMAL

Tazyik karşısında Yugoslavya

Yazan: M. H. ZAL

Stampa gazetesinin yazdığına bakarsanız Yugoslavyada iki âlem varmış. Biri iktidar mevkiinde bulunanların ve halkın mensup olduğu eski âlem, diğeri de bir avuç üniversite gencinin teşkil ettiği yeni âlem... Bu bir avuç genç, memleketlerinin istikbali kaygusile mevkilerini kuvvetlendirmiye çalışıyorlarmış...

Milletlerin mukadderatına sahip olmak hakkına dair mihver acaba ne gibi bir zihniyet besliyor?

Eğer bu nokta hakkında en küçük bir tereddüdü olan varsa İtalyan gazetesinin yukarıdaki iddiası karşısında herhalde tereddüdü kalmıyacaktır.

Stampanın yazdığından şu netice çıkıyor ki mihverin kurmayı tasarladığı yeni nizama göre, mihver milletlerinden başka hiçbir millet, istiklâl ve beka iddia edemez. Bu kıymetlere bağlı bulunmak eski âleme mensup kalmak demektir. Yeni âlem, istiklâlden vazgeçen köle ruhlu fertlerin âlemidir. (Stampa) bu gibilerin Yugoslavyada bir avuçtan ibaret olduğunu itiraf ediyor ki bunu söylemekle Yugoslavya milleti içinde beka ve istiklâl azminin ne kadar esaslı ve katî olduğunu hiç farkında olmadan ifade etmiş oluyor. Stampanın bahsettiği bir avuç genç arasında da Yugoslavyada Alman ve İtalyan azlıkları mensuplarından ve birkaç satın alınmış adamdan başka kimse bulunduğu tasavvur edilemez. Bunlardaki «istiklâl kaygusu» memleketlerinin istikbaline değil, herhalde kendi ferdî istikballerine taalluk ediyor.

Mihver gazeteleri türlü türlü neşriyatla Yugoslavya üzerine hariçten tazyik yapmıya çalışırken, bir taraftan da Belgradda Alman - Yugoslav ticaret müzakereleri devam ediyor. Bu müzakerelerdeki (ticaret) kelimesi ancak bir maskedir. Maksat, bir tarafta bir gedik açıp istiklâl cephesini yıkmak, sonra oradan Yugoslav varlığına adım adım hâkim olmaktır.

Alman ticaret heyetinin birkaç kelime ile ifade edilen bir talebi vardır ki bugünkü mihver lisanına tercüme edildiği zaman: «Bana köle ve müstemleke olmayı kabul et!» mânâsına gelir. Bu talebe göre, Yugoslavya sınaî hayatının sarsılmaması lâzımgelse bile bütün kuvvetini ziraat hayatına vermeli, Almanyaya yiyecek yetiştirmiye bakmalıdır.

Yugoslavyanın ileri gitmiş bir sanayii vardır ki başında ormancılığa bağlı sanatlar gelir. Memleketin bundan vazgeçmesini ve Almanyanın ihtiyaçları bakımından bir ziraat memleketi haline inmesini istemek, Yugoslavları, iktısadî istiklâlden, daha kısacası istiklâlden vazgeçmiye davet demektir.

Yugoslav başvekili bir iki gün evvel bu gibi taleplere karşı şüphe kabul etmez cevaplar vermiştir. Bu cevaplar, bir devlet adamının tazyika mukabele için ilk ağızdan söylediği sözler değildir. Yugoslav milletini tanıyanlar, bu sözlerin Yugoslav milleti tarafından söylenecek son sözler olduğunu takdir ederler. Yugoslavlar harici tazyik karşısında her türlü iç siyaset farklarını unutarak millî birliklerini kurdukları gibi Balkanlarda ayni tehlikeye karşı kendileri gibi düşünen ve hareket eden kardeş milletler bulunduğunu da pek iyi bilirler.

Abone Ücreti

Türkiye dahilinde:

Senelik	6 aylık	3 aylık	Aylık
1400	750	400	150 kuruş

Hariç memleketler:

Senelik	6 aylık	3 aylık	Aylık
2700	1410	800 Kr.	yoktur

— II —

Benimle Evlenir misiniz?

Iki genç, yemişçi dükkânını, korkunç mahzeni, arkalarında bırakarak şafak sökerken sokağa çıktılar. Sabahın tatlı serinliği yüzlerini okşuyor, yorgun vücutlarını ve kafalarını dinlendiriyordu. Hayata yeniden kavuşmuş gibi idiler.

Bir kere daha Covent Garden mahallesinin kalabalık sokaklarında başbaşa kalmışlardı. Bu işçi ve amele muhiti erkenden uyanıyordu. İhtiyar bir adam nasırlı ellerinde tuttuğu taze gül goncelerini demet yapıyor ve satmıya hazırlanıyordu. Belki de bu güzel çiçekleri soluncaya kadar satamıyacak, ekmek parasını akşama kadar ancak çıkartabilecekti. Biraz ötede arabalara koşulmıya hazır atlar duruyordu.

Arabacılar sabah kahvaltılarını henüz bitirmiş, eşya yüklemiye başlıyorlardı. Velhâsıl gündelik hayat her sabahki gibi mutat şekilde yeniden başlıyordu.

Fakat iki genç için yepyeni bir hayatın sabahı idi. John, Helen'e biraz daha sokularak:

— Havada şiir dolu değil mi? Dedi.

— Bu mahalleyi ne kadar sevdiğimi size anlatamam.

Her ikisinin de kılığı kıyafeti pek acayip idi. Helen mantosuna sımsıkı sarılmıştı. Altında elbisesi olmadığını saklamak istiyordu. Elbisesini yakarak hayatlarını kurtarmışlardı, bunu düşündükçe hâlâ titriyordu. John'un ise arkasındaki amele elbiseleri biraz daha yıpranmış ve kirlenmişti, papuçları da patlamıştı. Sade başındaki sarı takma saçları çıkarmıştı.

Helen içini çekerek:

— Yeniden hayata kavuşmak ne tatlı şey!.. Dedi.

— Ben de bu anda aynı şeyi düşünüyordum. Şu karşıda haykırarak arkadaşını çay içmiye çağıran şen amele gibi ben de neşeni ve sevincini bütün dünyaya bağırmak istiyorum.

Helen gülerek:

— Pek çaydan bahsetmeyiniz. Canım istedi.

— Haydi, biz de şu amele gibi yapalım. Çay içelim, tereyağ ile ekmek yiyelim.

Fakat birazdan..

— Birazdan mı? Niçin şimdi değil?

— Size evvelâ bir şey söylemek istiyorum.

Kaldırımın kenarında durmuşlardı. John genç kızın alev saçlı başına muhabbetle baktı. İlk doğan güneş ışıkları altında kız, her zamankinden daha da güzeldi. Helen de ona bakıyordu. Nihayet John dayanamıyarak içinden gelen sözleri söyledi:

— Sevgilim. Biliyor musunuz ki, sizi ilk gördüğüm anda sevdim.

Helen bu tatlı sözleri dinliyordu.

John devam etti:

— Sizi o kadar seviyorum ki, bunu anlatacak kelime bulamıyorum. Herhalde büyük aşklar o kadar kuvvetli oluyor ki, insan bunların karşısında âciz ve dilsiz kalıyor... Anlatmak istiyorum fakat bir şey söyliyemiyorum.

— Söylüyorsunuz ya... Devam ediniz. Sizi dinliyorum.

Helen'in bunları söylerken gözleri dolmuştu.

MAVİ PORTAKAL

YAZAN: William J. MAKIN — ÇEVİREN: Rezzan AE. YALMAN

— 37 —

— Ne söyliyeyim, sevgilim? Bir saat evvel sizinle beraber ölümle karşılaştık. Şimdi ise bütün bir hayat karşımızda.. Onu da beraber yaşıyalım. Benimle evlenir misiniz, Helen?

— Bütün kalbimle isterim, benim canım.

— Sizi ne kadar seviyorum, Helen. Bilseniz..

Birbirlerine sarıldılar ve sustular. Büyük kurşuni gözlerde öyle derin bir sevgi okunuyordu ki, bunu ancak sevilen insan hissedebilirdi.

— Haydi, şimdi gidip bir güzel kahvaltı edelim.

Helen kıyafetini göstererek:

— Bu kılıkla dükkâna nasıl girerim?

— Bu saatte ne çıkar? Buralarda kimse bizi tanımaz. Hem o kadar acıktık ki, gözümüz başka bir şey görmez. Aşk da musiki gibi iştiha açıyor galiba...

Kolkola dükkâna girdiler. Tezgâh başında beyaz önlüklü bir adam çay kahve hazırlıyordu.

— Bana henüz iyice anlatmadığınız bir nokta var, Helen?

— Nedir?

— Faust akşamı opera biletini nereden bulmuştunuz? Bunun bahsi aramızda şöyle bir geçti. İyice anlamak istiyorum.

Helen gülerek cevap verdi:

— İnanılmaz bir şey oldu o akşam.. Öğleden sonra Stranddan geçiyordum. Yerde bir opera bileti buldum. Aldım. Saatlerce vicdanımla mücadele ettim: Bu biletle tiyatroya gideyim mi, gitmiyeyim mi? Faust'u görmeyi, güzel musiki dinlemeyi çok istiyordum. Bir bilet alacak ta fazla param yoktu. Gökten düşen bu fırsatı kaçırmak istemiyordum. Hattâ zavallı Valpas'a da sormuştum. O da gitmemi tavsiye etmişti.

— Pişman olmadınız ya?

— Bu bilet hem bana güzel bir musiki akşamı yaşattı.

(Arkası var)

TAKVİM

21 İlkteşrin 1940

PAZARTESİ

YIL: 1940 - AY: 10 - GÜN: 295
RUMİ: 1356 — 1 inciteşrin: 8
HİCRİ: 1359 — Ramazan : 19

VAKİT	VASATİ	EZANİ
GÜNEŞ :	6,18	12,56
ÖĞLE :	11,59	6.08
İKİNDİ :	15.59	9.37
AKŞAM:	17.21	12,00
YATSI :	18.53	1,31
İMSAK :	4.39	11.17

CİHANGİR İLE NURİCİHAN

Tarihin En Büyük Aşk Romanı

Yazan: NİLLÂ KUK

Salime, Aşkından Büyük Fedakârlık Ediyor

— 12 —

Salime, merasim salonunda olup biteni haber aldığı zaman, ne yol tutması lâzımgeldiği hakkında derhal kararını verdi. Sarayda kalırsa mutlaka Şeyh Baba ile karşılaşacaktı. O zaman kocası Akber Şaha karşı dürüst davranmasına ihtimal olmıyacaktı. Çünkü Salime işin içyüzünü biliyordu. Akber Şah, oğluna göz göre oyun oynamıştı. Mihrünnisaya olan aşk hikâyesini bildiği halde işi gürültüye getirmiş ve kızı uzaklaştırmıştı. Halbuki delikanlının, babasına o kadar sevgi ve hürmeti vardı ki ondan böyle kötü bir hareket gelebileceğini tasavvur bile edemezdi.

Salime riya bilmezdi, yalan söyliyemezdi, dilini tutamazdı. Şeyh Babayı görünce her hakikati söylemiye mecbur kalacaktı. Delikanlı, babasının, sevdiği kızı kaçırdığını, ailesini nefyettiğini ve aşkını bile bile çiğnediğini duyunca Şaha isyan edecekti. Baba ile oğulun arası bir daha tamir edilemiyecek bir şekilde bozulacaktı.

Şeyh Babanın Akber Şahtan nefret etmesi gibi bir tehlike karşısında bile Salime dilini tutamaz mıydı? Genç kadın kendi kendini şöyle bir tarttı. Hayır, yapamıyacaktı. Kendisine doğruluk ve hakkaniyet hissi o kadar galipti ki, hakikatin dizgini bir çöl atının hızile elinden kaçacak ve delikanlı beş dakika içinde bütün entrikayı öğrenebilecekti.

Bu neticeye varınca atını hazırlattı ve saraydan savuştu. Bir, iki saat hiç durmadan at koşturdu. Kocasına olan hiddeti biraz yavaşladı. Fakat bu kâfi değildi. Hiddeti tamamile geçinciye kadar uzaklarda kalmak ve Şeyh Babaya görünmemek mutlaka lâzımdı. Hür ve mağrur ruhunun bütün şiddetile Akber Şahı seviyordu. Ondan kötü bir hareket çıkınca, sevgisi ile hakkaniyet duygusu çarpışmıya başlıyordu.

Akber Şahın bir evlât sahibi olmak için ne kadar üzüldüğünü hatırladı. Ne dualar etmemiş, neler adamamıştı! Şeyh Salimin evine kadar yaya gitmişti. Sonra onun evi civarında yeni baştan bir şehir yaptırmıştı.

Kocasının bu kadar sevdiği, kıymet verdiği bir mahlûku onun aleyhine çevirmiye vasıta olması lâzımdı. Sevgi mutlaka hakkaniyet duygusuna galebe etmeli idi. Şeyh Babanın menfaati için de soğukkanlı olmak icap ediyordu. Salime, üvey oğlunu da saf bir anne sevgisi ile seviyordu.

İşte sevdiği bu iki insanın iyiliği için saraydan uzak durmıya karar verdi. Bu onun için büyük bir fedakârlıktı. Çünkü Akber Şahın civarında kalmayı, onun teneffüs ettiği havayı teneffüs etmeyi ihtiyaç sayıyordu. Fakat bu fedakârlığı göze almaktan başka çaresi yoktu. Dağlarda doğmuş, Semerkantlı bir Türk kızı, vazife karşısında başka türlü hareket edemezdi.

Posta tatarlarına mahsus merkezlerde at değiştire değiştire yol alıyordu. Yanında bulunan hadımağası hiçbir şey sormadan kendisini takip ediyordu. Maiyetindeki iki Türk süvarisi, hanımlarının biniciliğine hayranlık duyarak arkasından gidiyorlardı. Gece gündüz attan inmiyen Türk kızlarından ancak masallarda bahsedilirdi. İşte efsane halinde şöhretini duydukları Türk kızı nümunesini kendi gözlerile görüyorlardı.

Salime, saraydan ayrılmazdan evvel Rukiyeyi çağırmıştı. Boynuna sarılarak şöyle demişti:

— Rukiyeciğim, sen bu asrın en akıllı kadınısın. Sana derdimi dökeceğim. Buna ancak sen çare bulabilirsin.

Salime olanı biteni Rukiyeye anlattı. Rukiyenin yalnız bir noktaya içi sıkıldı. Nasıl olmuştu da bu Peri kızı masalının hiç mi hiç farkına varmamıştı. Bununla beraber Meryemüzzamanın oynadığı oyunu duyunca bu hissini tamamile unuttu. Şiddetli bir isyan duydu. Bu entrikaya karşı Şeyh Babaya ve Salimeye yardım için elinden geleni yapmıya hazır olduğunu yeminle kasemle söyledi.

Salime kendisini teskin etti ve dedi ki:

— İş işten geçmiştir. Nikâh olmuştur. Ben sizin gibi sarayda doğmadım. Dağlarda doğdum, büyüdüm. Evet denecek yerde hayır demeyi hiç öğrenemedim. Burada kalırsam baba ile oğul arasına nefret sokabilirim. Bunun için Şeyh Baba ile meşgul olmayı sana bırakıyorum. Zavallı çocuk bu facia karşısında eziliyor. Sen akıllısın. Onu teskin etmenin elbette bir yolunu bulursun. Kocamıza de ki: «Salime, baş nedimesinin kendisine sorulmadan nefyedilmesine gücenmiştir. Saraydan bundan dolayı uzaklaşmıştır.»

Salimenin o kadar temiz ve dürüst bir kalbi vardı ki Akber Şah ile dargınlığı bile göze almıştı. Halbuki uzaklaşmasının asıl sebebi, kocasını kendi nefsinden çok sevmesi değil miydi? Baba ile oğulun arası bozulmasın diye kendi aşkını feda ediyordu.

Salime Zumna nehri kenarındaki Brindaban ormanlarına gitmiye karar verdi. Hint efsanelerine göre, bir vakitler güneş ilâhı Krışna bir çoban kıyafetine girerek oralarda dolaşmış, sihirli kavalını çalmış... Bu kavalla her cins hayvanları, çiçekleri, ağaçları teshir etmiş. Zehirli yılanlar bile kaval sesine meftun kaldıklarını göstermişler. İlâh Krışna, rakseden çoban kızlarının arasına da karışmış, onlarla beraber raksetmiş. Bu raks, güneşin etrafındaki seyyarelerin hareketini temsil eden ilâhî bir şey imiş...

Salimenin ince ruhu şiirle dolu idi. Güneş ilâhı Krışnaya ait efsaneler ve şiirlerle dolu olan bu orman muhiti kendisini bu gamlı dakikasında şiddetle cezbediyordu. Genç kadın dağlarda, açık havada doğduğunu hiç unutmuyordu. Sarayda bulamadığı ferah ve rahatı yıldızlar arasında, ağaçlar altında kolayca buluyordu.

Dört süvari gece yarısı ay ışığında Brindaban ormanlarına vardılar.

Hadımağası yorgunluktan ölü gibi bir hale gelmişti:

— Hanımcım, dedi, gece karanlıkta bu ormanlara girmekten korkmaz mısın?

Kadın gülerek cevap verdi:

— Ben bir Türk kızıyım, hiç bir şeyden korkum yoktur.

İki Türk süvari bu gülmeye iştirak ettiler. Salime, orman içinde ilerilemiye başladı. Zavallı hadımağası isyan halinde idi:

— Akber Şahın karısı topraklar üstünde yatamaz, diye tepiniyordu.

Türk süvarileri cevap verdiler:

— Salime Sultan, ormanların sultanıdır. Buradaki bütün hayvanlar onun tebaasıdır. Hiçbirinden ona zarar gelmez.

(Arkası var)

Kulağımıza Çarpanlar

Sigara Tiryakilerine Müjde...

Sigara tiryakilerini müjdelemek icap ediyor. Ayni zamanda da doktorların kulakları çınlasın demeliyiz...

Bir Japon mecmuasında okunduğuna göre, bir Japon doktoru nikotinin mugaddi olduğunu meydana çıkarmıştır. Bu Japon doktoruna göre, nikotin vücude vitamin misillü fayda temin eylemektedir.

Japon doktorunun beyanat ve raporu üzerine Amerikan doktorları etraflı tecrübelere girişmişlerdir. Bu tecrübelere nazaran, nikotindeki vitaminin B grupuna dahil bulunduğu anlaşılmıştır!..

Amerikada bu havadis herkes tarafından büyük bir alâka ile karşılanmıştır. Artık bundan sonra tütün içmiyenler dahi sıhhatlerini düşünerek tütün içmiye başlıyacaklar ve tütün gıda makamında kullanılacaktır. Amerikada bazı mütesebbisler nikotini başka şekilde piyasaya arzetmek üzere yeni şekiller düşünmektedirler.

Vahşi Hayvanlar Mürebbiyeliğini Memureliğe Tercih Eden Kadınlar

Bir Fransız muharriri vaktile «mürebbiyelik kadının ruhundadır» demiş idi. Şu hâdise bu muharririn hiç de mübalâğada bulunmamış olduğunu göstermektedir:

Upton-by-chepter'deki hayvanat bahçesi müdürü M. G. S. Mottershead geçen ay son derece endişe içinde kalmış; sebebi de şudur. Vahşi hayvanlarına bakan adamların çoğu askere alınmışlar; müdür bu vazifeyi görecek adamları bir türlü bulamamış, aklına kadınları istihdam etmek gelmiş. Nihayet bir gün kararını kuvveden fiile çıkarmış ve gazetelere ilân vermiş. Ayni zamanda dolgun maaşlı bir kâtibe ile bir hizmetçi aradığını da ilân ettirmiş.

Aradan birkaç gün geçmiş. Kâtibeliğe hiç talip çıkmamış. Hizmetçiliğe bir talip çıkmış. Vahşi hayvanlar mürebbiyeliğine ise tam üç yüz genç kız müracaat eylemiş. Bu genç kızlardan bir kısmı vazifeye alınmış.

Şayanı dikkat olan cihet, genç kızların bu meslekte fevkalâde muvaffak olmalarıdır...

Diğer dikkate değer nokta da şudur: Vahşi hayvanlar kadınlardan hoşlanmakta, kadınlara karşı daha uysal davranmaktadırlar.

Hele on beş yaşlarında genç ve güzel bir kız olan Mis D. Mc. Loughland âdeta vahşi kaplanları teshir eylemiştir.

Cemil Ağabey

MUHİTTİN YAMAN'LA NELER KONUŞTUM?

Köylü Yavrusunun Romanya İşgali Hakkındaki Kanaati:

"Almanlar, Romanyaya Davetsiz Misafir Diye Gelmişlerdir. Bir Türk Ölmeden, Onun Evine Hiçbir Davetsiz Misafir Giremez"

Muhittin Yamanla tanışmamı bir hâdise sayıyorum. Adı gibi yaman bir küçücük vatandaş... Bolunun Kızılcık nahiyesinin Karacaveren köyünde on üç sene evvel dünyaya gelmiş.

Hani yeni bir tip tayyare yapacakları zaman evvelâ bir nümune tayyaresi vücude getirirler ve her türlü tecrübelerden geçirirler. Buna da tayyarenin Proto tipi derler. Karacaveren köyünden Muhittin Yaman, bana köyden yetişecek yeni bir nevi Türk vatandaşının proto tipi tesirini yaptı.

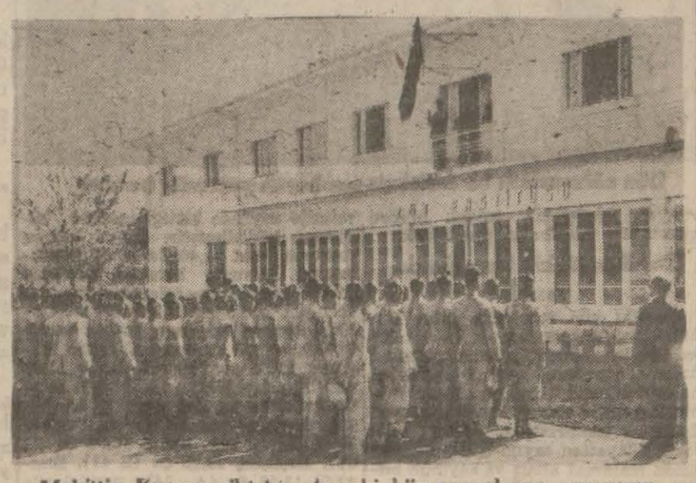

Muhittin Yaman gibi birçok zeki köy yavrularına nur veren Arifiye Köy Enstitüsü

Arifiye köy enstitüsünde tanıştık. Köyünde beş senelik ibtidai tahsili gördükten sonra köy öğretmeni olmak üzere Arifiye'ye gelen köylü yavrulardan biriydi. Sınıflarına girdiğim zaman kız, erkek hep ayni kıyafette köylü yavrular, cümhuriyet bayramının kendilerinde uyandırdığı intıba hakkında bir yazı hazırlıyorlardı. Sınıftan çıkınca yavrulardan birini biraz konuşmak üzere bana göndermesini öğretmenden rica ettim. Biraz sonra asil yüzlü, terbiyeli, bütün hal ve hareketlerine hâkim bir çocuk karşıma geldi. Askerce selâm verdi ve kendini tanıttı:

— Ben Boluya tâbi Kızılcık nahiyesinin Karacaveren köyünden Muhittin Yaman...

Konuşmıya başladık. Evvelâ niyetim, söyliyeceklerini yazı içinde tuz biber gibi kullanmak üzere çocuğu biraz konuşturmaktan ibaretti. Konuşma devam ettikçe gördüm ki, köyde tabiatle çarpışa çarpışa büyüyen bu yavru, olgun bir hayat adamı olarak yetişmiş ve mektepten de tam verim almıştır. Muhitten ve mektepten ideal sahibi, atılgan, ameli görüşlü bir vatandaş yetiştirmek üzere en çok olarak ne beklenebilirse muhit de, mektep de bu vazifeyi tamamile görmüştür. Liseden çıkan vasat bir talebe, kafasını Muhittin Yaman kadar muvazeneli, anlayışlı surette kullanmayı bilse memleket hesabına kendimi mesut sayacağım.

Öyle anlıyorum ki Muhittinin babası Arifiyede bulunan diğer birçok çocuk babaları gibi şöyle düşünmüş:

— Oğlumu okutacaklar, sonra memur yapacaklarmış. Âlâ, biz sıkıntı çekiyoruz, varsın o rahat etsin, hazır hazır maaş alsın. Esmer yüzü beyazlaşsın, nasırlı elleri yumuşasın.

Muhittin hiç şüphesiz bu düşünceye yabancı kalmamış. Bunun için Arifiyede, gelip te çocukların tarlada, davar arkasında, köydekinin iki misli çalıştığını, bütün işlerini kendilerinin gördüklerini, bütün mektepte bir tek hademe olmadığını, nasırlı ele köyde olduğundan ziyade ihtiyaç bulunduğunu görünce, alıştığı köyü, muhiti, anasını, babasını, küçük kardeşlerini bırakıp da burada kalmıya sebep görmemiş.

Bir akşam civar köylerden iki çocuk beraberce kaçmayı teklif etmişler. Muhittin köye dönmiye taraftar, fakat mert ruhu, gizlice savuşmıya izin vermemiş. Ertesi gün öğretmeni bulmuş, ağlıyarak demiş ki:

— Ben burada duramıyacağım, öğretmenim. İki hemşerim dün akşam kaçtı. Ben de gideceğim. Yalnız haber vermeden savuşmak istemedim.

— Eyvah, Muhittin, bunu söyliyecek yerde keşki bana bir bıçak soksaydın... Senin gibi temiz, sebatlı, zeki bir çocuktan bunu bekler miydik?

— Öyle ise kalıyorum, öğretmenim. Dişimi sıkarak alışacağım. Bana: «Sıkılırsan dönersin» diye para verdiler. Al, para da sende dursun.

İlk sualim daha ağzımda iken, Muhittin ezberleme musluklarını açtı, memleket hizmeti, şan, şeref, vatan diye ezberden okumıya başladı.

Köylü zekâsı, şehirlinin beklediğini iptidadan hazır hazır vermek üzere derhal parlak kelimelerden bir bulamaç hazırlamıştı.

— Dur bakalım, Muhittin, dedim. Telâş etme. Ben ezber lâf istemiyorum. Seninle insanca konuşacağız.

Zeki çocuk, ne dediğimi derhal kavradı. İlk dakikada yüzünde âdeta resmî bir nikap vardı. Bu nikap düştü. Dünkü resmî maarifin istediği, beklediği yapmacık insan ortadan kalktı ve yerine ruhunun içini göstermiye hazır samimî bir insan, bir hayat adamı geldi.

— Muhittin, sizin köyde mektep var mı?

— Yok. Civar bir köyde mektebe gittim.

— O köy çok uzak mıydı?

— Eh... Bir saate yakın tutuyordu.

— Kışın mektebin hatırı için bu kadar yol tepmek güç gelmiyor mıydı? Mektebe gitmek için seni zorluyorlar mıydı?

— Hayır, ulurum ayazlarda (uluyan fırtınalar) bana gitme dedikleri zaman bile seve seve gidiyordum. Mektep sayesinde adam oldum.

— Peki sen köye gidince neler yapacaksın?

— Kara sapan yerine pulluk kullanacağım, tohumu iyi seçeceğim, ilâçlatacağım, bulduğum kadar gübre koyacağım. Bildiğim sanatları köye tanıtacağım. Mektep binasını kendi ellerimle yapacağım. Köye temizlik, sağlık götüreceğim.

— İyi amma köye döndüğün zaman on sekiz yaşında bir delikanlı olacaksın. İhtiyar köylüler seni dinliyecekler mi bakalım.

— Ben kimseye lâf dinletmiye çalışacak değilim. Hiç ağzımı açmadan bütün söylediklerimi yapacağım. Bunun faydasını gözlerile görünce yapmazlar mı? İster istemez yaparlar.

— Daha çok iş yaptırmak için köye muhtar olmak istemez misin?

— Ben muhtarlığı ne yapayım? Ben köye işçi - öğretmen diye gideceğim (bu güzel tabir, Muhittinin kendi icadıdır). Lâfla vakit geçirmiyeceğim. Ortaya örnek koyarak çalışacağım.

— Sen köyde iken babana yardım eder miydin?

— Elbette ederdim. Tarlada çalışırdım, davara bakardım. Davarın yününü biçerdim, kasabaya getirir, satardım.

— Senin bu satma işlerine aklın erer miydi? Hesabını tamam yapabilir miydin? Acaba seni aldatmazlar mıydı?

Muhittin hayretle yüzüme baktı:

— Ben işimi, hesabımı nasıl bilmem? Kimse beni aldatamaz.

— Peki, öğretmen olduğun zaman kendi köyüne mi gitmek istersin, başka köye mi?

— Onu ben bilmem, devlet nerede vazife verirse oraya giderim.

— Peki, sana kendi fikrini sorarlarsa, «kendi köyünde mi iyi çalışırsın, başka yerlerde mi?» derlerse ne yaparsın?

— Derim ki: «Ben kendi köyümde çalışırsam daha faydalı iş görürüm.» Köyümün gidişatını bilirim, başka köyün bilmem. Kavrayıncıya kadar vakit kaybolur.

— Sonra kendi köyünü daha çok seversin, orasının yükselmesini daha çok istersin, değil mi?

— Ben bütün memleketi severim. Her yer yükselince benim köyüm de beraber yükselir. Fakat insan doğduğu, alıştığı ve anasının babasının yaşadığı yere elbet biraz bağlı olur.

— Sen dünya işlerine merak ediyor musun?

— Elbette, Hemşeri gazetesini hiç kaçırmam.

— Harbin sonu ne olacak, ne dersin?

— Bunu bilmiyorum. Hemşeri gazetesi hiç yazmadı.

— Sen kimin kazanmasını istiyorsun?

— İngilizlerin...

— Neden sanki? İngilizler bizim babamızın oğlu mu?

— Almanlar İtalyanlarla beraberdir. İtalyanların eskidenberi bizim topraklarımızda gözleri vardır. Almanlar kazanırlarsa İtalyanlar onlara güvenerek bize saldırmıya kalkarlar. Almanlar kaybederse İtalyanlar da beraber kaybetmiş olurlar, bize saldıramazlar.

— Peki, Almanların Romanyaya girmesine ne dersin?

— Davetsiz misafir gibi girip oturmuşlar.

— Yani ne demek?

— Ben komşuma «oruç açmıya bize gel» demeden o bize gelirse davetsiz misafir gibi gelmiş olur.

— Peki, senin evine davetsiz misafir gelirse ne yaparsın?

— Kötülük niyeti olmadan köyümdeki evime gelirse ses çıkarmam, Tanrı misafiridir, varsın, karnı doysun derim. Fakat kötülük için gelmişse vanına bırakmam. Ya ben onu öldürürüm, ya o beni... Fakat büyük evimiz olan memlekete davetsiz misafir gelmiye kalkarsa iptidadan bilirim ki kötülük içindir. Ben ölmedikçe davetsiz misafir evime giremez.»

Bugünün davası bundan güzel ifade edilemezdi. Bu cevval zekâyı mükâfatsız ve alâkasız bırakmak istemedim. (Vatan) için bu beyanatta bulunan küçücük Muhittini (Vatan)ın misafiri sıfatile İstanbula çağırdım. Öğretmenleri izin verdiler. Kendisi de sevincini açığa vurmamıya çalışarak vekar ve nezaketle kabul etti. Küçük misafirimiz İstanbulu, gelip görünce burası hakkında neler düşündüğünü de ayrıca yazacağız.

Ahmet Emin YALMAN

MİHRİ'NİN DEVRİÂLEMİ

Yazan: MİHRİ BELLİ

Rüyam Gerçekleşti, Memlekete Kavuştum

— 36 —

Portsaitten Jonia adlı bir Yunan vapuruna bindik. Vapur aşağı yukarı üç bin tonluk küçücük bir şeydi. (Yani Okyanus vapurlarından sonra bana küçücük görünüyordu). Jonia önce İskenderiyeye sonra da Pireye uğrıyarak İstanbula gidiyor idi.

Vapurumuz Akdenize açılınca bir aydanberi hasret kaldığımız üşümek saadetine kavuştuk. Soğuk bir şimal rüzgârı esiyor idi.

Üçüncü mevkide Yunanistana dönen gemiciler vardı. Akşam olur olmaz bunlar rakı masasını kurdular, gece yarısına kadar kafayı çektiler, şarkı söylediler. Tatar yol arkadaşım gemicilerin keyif ehli adamlar olduklarına pek memnun idi.

— Bu civar insanları ile kolay anlaşacağız, diyordu.

Gemiciler arasında Türkiyeli rumlar da vardı. İçlerinde Panayot adında Bursalı bir mühacir ile arkadaş olduk. Panayot dilimizi Türkten farksız konuşuyordu:

— Biz Rum mühacirleri kendimizi hâlâ Türkiyeli sayarız. Hele Anadoludan gelenlerimiz kültür bakımından tamamile Türktürler. Türkçe konuşurlar. Âdetleri de Türklerinkidir. İnanır mısın? Memleketten (Türkiyeden) ayrılalı bu kadar zaman oldu, hâlâ oraların hasretini çekerim!

İskenderiyede on saat kaldıktan sonra Pireye doğru yollandık. Jonia oldukça süratli bir vapur idi. İki gece, bir günlük yolculuktan sonra ufukta Atina göründü. Vakit sabah idi.. Panayot ile güvertenin kenar demirlerine dayanmış etrafı seyrediyorduk.

— Bak, dedi. Bak şu dağlara.. Ne bir ağaç, ne de bir çayır... Göz alabildiğine taşlık, dikenlik... Eğer bu deniz olmasa idi buralıların, hali ne olurdu?

Pirede bir gün kaldık. Afdal Veli efendi ile eşi ve bir de ben şehri dolaştık. Tatarlar bundan yirmi sene evvel Rusyadan kaçalıdanberi ilk defa olarak halkı beyaz ırktan olan bir memlekete ayak basıyorlardı. Hele Pire sokaklarında türkçe bilen muhacirlerin bolluğu kendilerini büsbütün memnun ediyordu.

Pireden sonraki yolculuğumuz çok sakin geçti. Adalardenizi küçük bir göl kadar sakin idi. Evet, deniz sakin idi, amma ben değil idim. İçimde tuhaf bir his vardı. «Yarın dört senelik bir ayrılıktan sonra memlekete tekrar kavuşuyorum.» Diye düşünüyordum. «Dört senedir görmediğim bana yakın insanları tekrar göreceğim! Boğaziçine, Meriçe, Edirneye kavuşacağım.» Bu düşüncelerle o gece biraz geç uykuya daldım.

Ertesi sabah uyanmam ile güverteye fırlamam bir oldu.

Çanakkale Boğazına girmiştik. Kıyıda, yeşil tepelerin eteğinde bir köy görünüyordu. Küçük, toprak evlerile beyaz minareli camii ile bir Türk köyü...

Gözlerime inanmıyordum. Bütün seyahatim yarı rüyada gibi geçmişti. Amerikada geçirdiğim heyecanlı dakikaları gözönüne getirdim. Bu harpte, bu kıyamette bir parasız dünya nasıl dolaşılır, memlekete nasıl gidilir, diye üzüntülü dakikalar geçirmiştim. Fakat azmin elinden ne kurtulur. İşte memlekete kavuşmuştum. Tarihin en şanlı bir menkıbesine sahne olan Çanakkale gözüm önünde duruyordu.

Geriye doğru baktım: Yollarda geçirdiğim bütün sıkıntılar, bütün sefaletler şimdi heyecanlı, âdeta hoş bir hatıra halini almıştı.

Gözlerimi ileriye çevirdim: Benim gibi binlerce Türk gencine bakir çalışma ve yaratma imkânları vâdeden cazip ufuklar gördüm...

BİTTİ

FELEK

Sayım Günü

Yazan: B. FELEK

— Yahu!

— Ne o efendi?

— Şu benim kunduralarımı hazırla!

— Nereye?

— Biraz kahveye kadar...

— Ayol deli misin? Bugün sayım.

— Hangi Saim!

— Ayol memurlar gelecek de bizi sayacaklar ya!

— Haaa! Tamam! Şimdi ne olacak?

— Ne olacak? Evde oturacaksın. Çıkmak yasak!

— Yahu! Uzak yere gitmiyorum ki; kahveye kadar..

— Kuzum sen erkek olacaksın. Aklın da mı ermiyor? Evden dışarı çıkmak yasak kuzum yasak.

— Kahveye de mi?

— Kahveye de, bakkala da çakkala da... Hem kahveler kapalı...

— Deme!

— Öyle ya! Kahveye kim gider ki açılsın...

— Gerçek.. Şimdi ne yapacağız?

— Ne yapacağız otururuz.

— Benim içim sıkılır.

— Bir gün de evinde otur da karının suratını gör!

— Her gün görmüyor muyum?

— Görüyorsun amma, ateş alır gibi şöyle çalıp almaca...

— O kadar yeter! Çok bakarsam eskirsin!

— Neden eskiyecekmişim! Asıl sen eskirsin! Ah, ah! Gençlik halimi düşünüyorum da.. Alimallah benimle beraber gelin olan kolağasının kızı Hüsniye şimdi kürkler, elmaslar içinde. Kocası kunturatçılık ediyor. Bende talih nerede?., Senin gibi bir adama düştüm..

— Düştün de ne oldu?

— Ne olacak? Eşeğin kuyruğu gibi kaldım.

— Aç mı kaldın, açık mı?

— Aaa! Bir de üstelik aç açık mı bırakacaktın. On senedir sana saçımı süpürge ettim.

— Süpürge ettinse evine ettin. Ben de yemedim yedirdim, giymedim, giydirdim.

— Giydirdin de dolabımda iki kat fistanım mı var? Sırtımda bir mantom mu var?

— Alaydın! Neden almadın?

— Ayol! Sen adamı çıldırtırsın! Ne ile alayım. Elime verdiğin beş on para ile ancak evin masrafını görüyorum. Şu ayağımdaki çoraplara bak! Vallahi eşten dosttan utanıyorum.

— Benimki daha mı sağlam!

— Ben başka! Sen başka!

— Neden başka oluyormuşum!

— Allah benim canımı alaydı da seninle...

Tam bu sırada kapı çalınır. Sayım memuru gelir. Sormıya başlar:

— Erkek misiniz? Kadın mı?

— Bayım görmüyor musun?

— Görüyorum amma sual varakasındaki şeyleri aynen tekrara mecburum.

— Erkeğim diyorlar.

— Diyorlar olmaz. Katî söylemeli..

— Erkeğim vallahi!

— Kaç yaşındasınız?

— Valideye nazaran 35, refikaya nazaran 45.

— Hangisi doğru?

— Öyle ise vasatisini alalım!

— Siz bilirsiniz!

— Evli misiniz, bekâr mı?

— Evliyiz efendim! Evli! Bekâr adam benim gibi olur mu?

— Yeni harflerle okuyup yazmak bilir misiniz?

— Yenisile, eskisile de hattâ içimden bile okurum.

— Pek hiddetli görünüyorsunuz!

— Bu da sayım sorgusu mu?

— Hayır, o benim sorgum.

— Kuzum birader, çatma bana. Bir taraftan oruçluyum, bir taraftan evde kapandık. Bir taraftan da ev uşağile kavga ettik!

— Uşaklarınız var mı evde!

— Delikanlı türkçede ev uşağı diye zevceye denir.

— Affedersiniz. Bilmiyordum.

— Estağfirullah! İşimiz bitti mi?

— Nerede doğdunuz?

— Yerebatanda.

— Kaza mı?

— Hayır, evlendiğim zaman kazaya uğradım.

— Ana diliniz nedir?

— Türkçe.

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

Bütün Yurtta Sayım Bitti

Dün nüfusumuzu bir fazlalaştı ran bayan yavrusile beraber

(Başı birincide)

murlarının vazife hazırlıklarını teftiş etmişlerdir. Sayım memurları her ev ve apartımanın kapılarını çalarak içeri girmişler ve nüfus sayımına başlamışlardır. Sayım muntazam ve arızasız olarak devam ettiği müddetçe muhtelif mıntakalardan doğum ve ölüm haberleri verilmiştir. Merkez bürosu gelen bütün haberleri tesbit etmiş ve faaliyetin arttırılarak sayımın erken bitirilmesini şubelere tavsiye etmiştir. Sayım işini Beyoğlu mıntakasında ilk bitiren ve saat dokuzu on geçe sayım defterini veren 18 numaralı kontrol Refik Kemalin idare ettiği 62, 63 ve 64 numaralı memurlardır.

Her nahiyenin sayımı biter bitmez neticeyi kaymakamlıklara bildirmişlerdir. Kaymakamlar da neticeden merkez bürosunu ve Ankarada istatistik umum müdürlüğünü haberdar eylemişlerdir. Kazalardan Çatalca, Yalova ve Kartalda köylere kadar gidilmiş, bu sebeple bu üç kazanın sayımı geç bitmiştir. Yalnız İstanbulda 14 bin sayım memuru çalışmıştır.

Nüfusumuza katılan yavrular

Sayım başlamadan evvel doğurma alâmetleri gösteren hâmile kadınlar için ebe istenilmiş ve bunlar doğum evlerine götürülmüştür. Bu bayanlar tam sayım gününde İstanbulda yurdumuza 12 talili yavru ilâve etmişlerdir.

Bu yavrular şunlardır:

1 — Fatihte Şeyh Ali sokağında subay Mustafanın bir erkek çocuğu dünyaya gelmiş Sayım olarak adlanmıştır.

2 — Süleymaniyede Fetva yokuşun da Salihanın bir erkek çocuğu olmuş çocuğa Sayim adı verilmiştir.

3 — Üsküdarda Toptaşında oturan Fatmanın bir oğlu olmuştur. Adı henüz konulmamıştır.

4 — Sirkecide Ebussuut caddesinde 74 numaralı evde oturan Davidin karısı bir oğlan doğurmuş adı Sayim konmuştur.

5 — Haseki hastanesinde bir rum kadını bir erkek çocuğu doğurmuştur. Adı Elefteros konmuştur.

6 — Pangaltıda Akasya apartımanında oturan Sofia Angelido bir kız çocuk doğurmuş adı Sayma konulmuştur.

7 — Çarşıkapıda oturan Kebire adlı bir bayan dahi Haseki hastanesine nakledilirken hastanenin kapısında doğurmuştur. Çocuk altı buçuk aylık olduğu için hususî bir itina ile bakımına başlanmıştır.

8, 9, 10, 11, 12 — Haseki doğum evinde ayrıca beş çocuk dünyaya gelmiş, bunların da erkekleri Sayım ve kızlar da Sayıma ve Saime diye adlandırılmışlardır.

Kızıltoprakta istasyon caddesinde 33 numarada oturan Bayan Selma doğum âlâimi gösterdiğinden doktora götürülmüş ise de annesi nevzadı 1940 nüfus sayımına yetiştirememiştir.

Valinin teftişleri

Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdar dokuz buçukta vilâyetten çıkarak Beyoğlu, Beşiktaş, Fatih, Eyüp ve Bakırköy kazalarını teftiş etmiş ve sayım faaliyetini adım adım takip ettikten sonra vilâyete dönmüştür. Vali evinde kendisini yazdırmadığından vilâyete dönüşünde sayım bürosu memurları tarafından yazılmıştır.

Dahiliye Vekili Beyoğlunda yazıldı

Evvelki gün şehrimize gelen Dahiliye Vekili Faik Öztrak Parkotelde kaldığı için otelde kalanları yazmak üzere memurların geldiği kendisine haber verilmiştir. Dahiliye Vekili memurları davet ederek kendisini sayım defterine yazdırmıştır. Vekil telefonla vilâyetten sayım faaliyeti hakkında malûmat almış ve sayımın bittiği de kendisine bildirilmiştir.

Kendileri müracaat eden yurtdaşlar

Bazı semtlerde sayım memurlarının gelmediğini gören yurttaşlar kendilerini sayım dışında bıraktırmamak için polise müracaat etmişlerdir. Bu arada Beyoğlunda Hüseyin Yılmaz, Kâğıthanede bahçıvan Ahmet, Dolmabahçe stadyom yerinde yirmi beş amele, küçük Çamlıcada on beş sucu, Üsküdarda Altuni zadede üç kişilik bir aile sayım defterine kaydedilmişlerdir.

Bir yangın başlangıcı söndürüldü

Sayım devam ederken Ortaköyde Ayazma mahallesinde bir ermeniye ait evden yangın çıkmış ise de polisin aldığı tedbir sayesinde ev yanmadan söndürülmüştür.

Gelen yolcular da sayıldı

Her gün Avrupadan gelmekte olan konvansiyonel treni dün vaktinde gelmiştir. Tren gelir gelmez bu mıntakaya ayrılmış olan memurlar tarafından yolcular sayıldıktan sonra sayımın neticesine kadar yolcular istasyonda misafir edilmişlerdir. Sayım bitinciye kadar, limana hiçbir yolcu vapuru gelmemiştir.

Yalnız Büyükdereye gelen bir yük vapuru mürettebatı sayılmıştır. Fakat limana herhangi bir istikametten vapur gelmesi ihtimali düşünülerek top atılıncıya kadar deniz memurları vazifelerinden ayrılmamışlardır.

Sayım 1,56 da bitti

Şehrimizin belediye hudutları içinde saat yediden itibaren yapılmasına başlanılan sayım tamam saat ikiye dört kala bitmiştir. Sayımın bittiği atılan toplarla ilân edilmiştir. Sayımı ilk bitiren Bakırköy kazasıdır. Bakırköyde saat 11.25 de (C 27) parolasile sayımın bittiği merkez bürosuna bildirilmiştir. İkinci bitiren mıntaka saat 11,40 da deniz mıntakasıdır. Bununla beraber Üsküdar 12,50 de (M 56) parolasile sayımı bitirdiğini bildirmiş ve tasnifi ile birlikte merkez bürosuna izahat verdiği için en iyi dereceyi almıştır. Kadıköy 12,50 de (N 99), Eyüp 12,55 (Y. 76), Beyoğlu 13 de (F 21), Adalar tasnifile beraber saat 13 de (K 88), Beykoz 13,15 de (Ç 66), Sarıyer 13,40 da (T 95), Fatih 13,50 de (B 18), Beşiktaş 13,55 de (S 41), Eminönü 13,56 da (A 14) parolalarile merkeze sayımın bittiğini bildirmişlerdir. Netice derhal valiye arzedilmiş, vali telefonla saat ikiye dört dakika kala ve (Heybeli) parolasile yüksek askerî makama sayımın bittiğini haber vermiştir. Bir kaç saniye sonra şehrin her tarafından topların sesi duyulmuştur. İstanbul halkının tatlı heyecanlarla geçirdiği intizar saatleri de bu suretle sona ermiştir. Top seslerini müteakip sokakların tenhalığı gitmiş yerine kesif halk kütleleri kaim olmuştur.

Tam dokuz saat otomobillerin, otobüs ve tramvayların gürültülerinden kolaklarını dinlendiren halk yine eski gürültülerle karşılaşmıştır. Top seslerini duymıyan Kızıltoprak halkı yarım saat evlerinden çıkmamışlardır.

Uzak merkezlerin sayımı

Belediye hudutları dışında kalan Silivri kazası, sayımı saat 12.25 de bitirmiştir. Kartal saat 14,10 da ve Yalova saat 14,30 da bitirebilmiştir. Şile ve Çatalcadan geç vakte kadar cevap gelmemiştir.

Valinin beyanatı

Dün sayım işlerini yakından takip eden valimiz sayım bittikten sonra bir arkadaşımıza demiştir ki:

«— Sayımda arkadaşlar çok iyi çalıştılar. Faaliyetlerinden memnunum. Sayımı saat 12 de bitirmek için tertibat almıştık. Fakat bütün gayrete rağmen saat 13,56 da bitirdik. Faaliyet sahası çok geniş olduğuna göre biz de böyle tahmin ediyorduk. Sayımda çalışan bütün arkadaşlara teşekkür ederim.»

Sayım Bürosu çalışıyor

Sayım merkez bürosu dün geç vakite kadar vilâyette çalışmıştır. Büro kazaların bütün sayım evrakını tesellüm etmektedir. Bu evrak ayın dördüne kadar diğer vilâyetler gibi istatistik umum müdürlüğüne gönderilmiş bulunacaktır. Sayım bürosu bugün de evrakın tasnifi ile meşgul olacaktır.

Anadolu yolcuları trende sayıldı

Ankaradan Haydarpaşaya gelen trene Geyve istasyonunda dört sayım memuru binmiş ve yolcuları sayımıya başlamıştır. Adapazarında trene bir memur daha iltihak etmiştir. Tren Pendiğe geldiği zaman sayım bitmiş ve 273 yolcu sayılmıştır. Yolcular Haydarpaşada sayımın bitmesini garın büyük salonunda beklemişlerdir.

Kaydı terkin edilenler

Fransız hastanesinde sayım yapıldıktan sonra avdet etmek üzere olan memur tekrar hastaneye davet edilmiş ve kendisine sayılan Kemaliyeli Zühtünün vefat ettiği söylenmiştir. Hâdise merkez bürosuna bildirilmiştir. Büro Zühtünün sayım kaydını terkin ettirmiştir. Sayım başlamadan ve başladıktan sonra da şehrimizde beş kişi ölmüştür. Ortaköyde Habibe adlı bir kadın yanlış ilâç içtiğinden zehirlenmiş hastaneye kaldırılmıştır.

Bir sayım memurunu köpek ısırdı

Feriköyde sayım memurlarından Hamdi sayım sırasında bir arsadan geçmekte iken üzerine bir köpek saldırmış ve bacağından ısırmıştır. Memur vazifesini bitirdikten sonra hastaneye götürülmüştür.

Ankara sayımda birinci geldi

Ankaranın sayımı dün saat on ikide tamamlanmıştır. Bu suretle bütün vilâyetler arasında Ankara birinciliği ve İstanbul ikinciliği, İzmir üçüncülüğü kazanmıştır.

Ankara şehrinin 1940 sayımının neticesi 156,044 nüfus olarak taayyün etmiştir. Bu nüfusun 90,643 ü erkek ve 65,401 i kadındır. Bu seneki sayım neticesine göre Ankarada geçen sayımdan 32,324 nüfusun fazla bulunduğu sabit olmuştur.

Artış nisbeti binde 52 dir. Ve dünyanın en çok artan memleketlerindeki nisbetin iki mislidir. Ankara vilâyeti nüfusu da geç vakit öğrenilebilmiştir. 935 nüfusunun 68695 fazlasile 602,956 dır. Vilâyette tezayüt nisbeti binde 25 tir ve mütehassısların ifadesine nazaran rekor teşkil etmektedir.

Vali sayımın neticesi hak kında haber beklerken

— Başka dil konuşur musunuz?

— Çocuk iken kuş dili konuşurdum. Şimdi unuttum.

— Tuhaf görüşüyorsunuz?

— Suallerinize cevap veriyoruz. Bayım!

— Dininizin...

— Ağzını topla hemşeri. Mübarek günde. Ben adamın..

— Yavaş bayım! Dininizi soruyorum.

— O da mı yazılıyor?

— Öyle ya!

— Hamdolsun müslümanım.

— Görünür bir sakatlığınız var mı?

— Ne gibi?

— Yani kör, topal, kambur, çolak gibi..

— Yok amma her gün tramvayla gidip geliyoruz...

— Orası bana ait değil. Hangi devlet tebaasısınız?

— Türkiye kardeşim! Türkiye!

— Mesleğiniz.

— Kâtip.

— Çalıştığınız müessesenin mahiyeti?

— Kalem!

— Ne kalemi?

— Yazı kalemi!

— Yani hangi kalem.

— Nakliyat şirketi.

— Hah şöyle söyleyin.

— Teşekkür ederim. Bayanı da yazalım..

— Kardeşim! Bana bak onu yaz. O pek kaleme gelecek halde değil..

İlâh...

Askerî Vaziyet

(Başı birincide)

kilometre harekât sahasına malik bulunuyordu. Bundan dolayı 4500 kilometrelik bir uçuş yapabilen bu tayyarelerin yeni bir tip tayyare olduğuna hüküm vermek doğru olur.

İtalyanların yapmış oldukları bu sürpriz bu harpte en, hayatî hedeflerin petrol havzaları olduğuna ve bütün gözlerin buralara dikilmiş bulunduğuna en bâriz bir misaldir. Bu hareket ayni zamanda İngilizleri Bahreyn adalarında müdafaa tertibatını kuvvetlendirmiye mecbur ederek velev az dahi olsa kuvvetin dağıtılmasına saik olabilecektir.

MANŞ CEPHESİNDE: 19 Birinciteşrin 1940 gündüz hücumu nisbeten ehemmiyetsiz olmuştur. 19/20 gecesi Alman hücumları şiddetli olmuştur. Ayni gece İngilizlerin hava hücumları havanın fenalığı hasebile mahdut olmuştur. Yalnız donanma tayyarelerinin şimal kutup dairesinde ve Norveç sahilinde Tromfe Alman deniz üssünün bombardıman edilmesi yeni bir harekettir. İngiliz uzun menzilli toplarının büyük faaliyeti kaydolunmuştur.

AFRİKA CEPHESİNDE: Her iki tarafın Mısır ve Bingazi sahilleri üzerindeki hedeflere karşı hava faaliyeti ve doğu Afrikada bir İngiliz motörlü keşif kolu ile müsademeler ve hava faaliyetleri olmuştur.

İngiltere, Japonyaya Pervasızca Söz Söyliyecek Vaziyettedir

Devlet Nazırı, "Harbe Daha Kimlerin Gireceği Hakkında Tahmin Yapılamaz„ Diyor

Londra, 20 (A.A.) — Harp kabinesi âzası ve devlet nazırı Greenvood, söylediği bir nutukta, şimdi İngilterenin Japonyaya pervasızca söz söyliyebileceğini, beyan etmiştir.

Nazır sözlerine şöyle devam etmiştir:

«Zannederim ki, Japonya harbe girmiyecek kadar aklıselim sahibidir. Bîtaraf devletler, İngilterenin şimdi, ilk taarruzun yapılmış olduğu tarihten daha çok kuvvetli olduğunu bilmektedirler.

«Dahilî cepheye gelince, bugün İngilterenin müdafaası, tarihinde görülmemiş bir azamet arzetmektedir. Büyük Britanyanın yüzü yaralarla doludur, fakat maneviyatı değişmez ve yenilmez bir vaziyet arzetmektedir.

«Dinleyicilerine, daha tehlikeli ve kara günlerle karşılaşacaklarını haber verdikten sonra Greenvood: «Bugünkü şerait dairesinde, harbe kimlerin gireceğini ve kimlerin bu harbin haricinde kalacağını kimse tahmin edemez.»

Birmanya meselesi İngiliz - Japon gerginliğini arttırdı

Lyon, 20 (A.A.) — Temps gazetesi, başmakalesinde, Birmanya yolunun açılması hakkında mütalealar yürüterek ezcümle şunları yazmaktadır:

Bu hâdise, İngiltere ile Japonya arasındaki gerginliği arttıracak mahiyette olmak üzere, Uzak Şarkta yeni bir vaziyet husule getirmiştir.

Birleşik Amerikanın harekete geçmek ihtimallerinden bahseden Temps gazetesi, yazılarına şu suretle nihayet vermektedir:

«Uzak Şarkta bir İngiliz - Amerikan işbirliği ihtimali, tabiatile Çin meselesinde Japonyayı istical ederek dünyayı rücu edemiyeceği bir emrivaki karşısında bırakmıya sevkedecektir.

General Franko Mareşal Keitel'e Nişan Verdi

Madrit, 20 (A.A.) — D. N. B. İtalya - İspanya ve Almanya - İspanya münasebetleri yolunda gösterdikleri faaliyete mükâfat olarak, General Franko, Mareşal Keitel'e Alman dahiliye nazırı: Dr. Frick'e, doktor Ley'a, devlet nazırı Doktor Meissner'e ve müsteşar Bohle'ye «İmparatorluk boyunduruk ve ok nişanı» nın büyük haçını vermiştir. Birçok diğer İtalyan ve Alman şahsiyetlerine de muhtelif nişanlar verilmiştir.

İSPANYADA Müthiş Bir Feyezan Oldu

400 Kişi Böğuldu, Maddî Hasar 40 Milyon

Barselon, 20 (A.A.) — Havas:

İspanyanın şimalinde hüküm süren feyezanlar, büyük felâket mahiyetini almaktadır. 36 senedenberi İspanyada, buna benzer feyezan görülmemiştir. Yalnız Torello şehrinde, 130 kurban vardır ve hasar, 40 milyon peseta tahmin edilmektedir. Mıntaka, felâket manzarası arzeylemektedir. Birçok köy su altındadır, evler ve fabrikalar harap olmuştur. İş tamamile durmuştur. Pirinç ve zeytin rekoltesi çok tehlikededir.

Tufanı andıran yağmurlar Katalonyada tuğyanlara sebep olmuştur. Barselonda aşağı mahalleler su altındadır.

İtfaiye bir Falanj gönüllü müfrezesinin de yardımile kurtarma işinde çalışmaktadır.

Son haberlere göre 300 ilâ 400 kişi boğulmuştur. Maddî hasar çok mühimdir.

İspanyol hükûmeti felâketzedelere yardım için 100 bin peçeta tahsisat ayırmıştır.

Gl. Franko Himler'le Görüştü

Franko, İngiliz Elçisi İle de Samimî Bir Görüşme Yaptı

Madrit, 20 (A.A.) — D. N. B. Serrano Suner, Himmler'i kabul etmiş ve uzun bir görüşmede bulunmuştur.

Bilâhare Pardo sarayında general Franko, Himmler'i kabul etmiş ve bir saat görüşmüştür. Bu görüşme de B. Suner de hazır bulunmuştur.

Madrit, 20 (A.A.) — Reuter: İngiltere büyük elçisi Sir Samuel Hoare Cumartesi sabahı General Franko ile çok samimî bir görüşme yapmıştır: İngiltere ile İspanya arasında muallâkta bulunan bütün meseleler mevzuu bahsedilmiştir.

İspanya Hava Müsteşarı Almanyaya Gitti

Madrit, 20 (A.A.) — D. N. B. Haber alındığına göre, İspanya hava müsteşarı Buruaga ile birkaç mutahassıs, iki memleket arasında hava seyrüseferleri hakkındaki müzakerelerde bulunmak üzer Almanyaya hareket etmişlerdir.

ŞEHİR TİYATROSU TEMSİLLERİ

Fransız Tiyatrosunda
KOMEDİ KISMI
BU AKŞAM
Saat 20,30 da
YALI UŞAĞI

Tepebaşı Tiyatrosunda
DRAM KISMI
BU AKŞAM
OYUN YOKTUR

NEVROZİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma Nevralji, Kırıklık ve Bütün Ağrılarınızı Derhal Keser.

İcabında günde 3 kaşe alınabilir. TAKLİTLERİNDEN SAKININIZ. HER YERDE PULLU KUTULARI ISRARLA İSTEYİNİZ

İstanbul Nafıa Müdürlüğünden:

8/11/940 Cuma günü saat 15 de İstanbulda Nafia Müdürlüğünde Eksiltme Komisyonu odasında (1041.18) lira keşif bedelli İstanbul Arkeoloji müzesi teras tamiri açık eksiltmeye konulmuştur.

Mukavele, eksiltme Bayındırlık işleri Genel, hususî ve fennî şartnameleri, proje keşif hülâsasiyle buna müteferri diğer evrak dairesinde görülecektir.

Muvakkat teminat (79) liradır.

İsteklilerin en az bir teahhütte (1000) liralık bu işe benzer iş yaptığına dair idarelerinden almış olduğu vesikalara istinaden İstanbul vilâyetine müracaatla eksiltme tarihinden (8) gün evvel alınmış ehliyet ve 940 yılına ait Ticaret Odası vesikalariyle gelmeleri. (10065)

MAZON MeyvaTuzu

MÜFERRİH ve MİDEVİDİR

İnkıbaz, Hazımsızlık, Mide Bulantı ve Bozukluğunda, Barsak Tembelliğinde, Mide Ekşilik ve Yanmalarında Emniyetle Kullanılabilir. Mide ve Barsakları Temizler, Alıştırmaz ve Yormaz. MAZON İsmine ve HOROS Markasına Dikkat.

Emniyet Sandığı İlânları

Emniyet Sandığının Emlâk Satmak ve Almak İstiyenleri Alâkadar Eden Mühim Bir Kararı

Müessesemiz, emlâk satın almak isteyen tasarruf erbabının, günden güne artan tavassut talepleri karşısında bir taraftan bunlara yardım, diğer taraftan millî servetin mühim bir rüknü olan emlâkin masrafsız ve değer bedelile el değiştirmesini kolaylaştırmak suretile, mülk sahiplerine hizmet maksadile, şu kararı almıştır:

Bundan böyle İstanbuldaki satılık emlâkin resim ve mufassal adresleri sair gerekli malûmat ile birlikte, mal sahiplerinin talep ve müracaatları üzerine, satış salonumuzda halka arzolunacaktır.

Her gün yüzlerce vatandaş tarafından ziyaret edilen bu salonda gayrimenkullerinin satılığa konmasındaki büyük menfaatleri halkımızın takdir edeceğine şüphe yoktur.

Bu işlerden alınacak ücret: Satılığa konan gayrimenkul için talep edilen bedel üzerinden, bir liradan aşağı olmamak kaydile, üç ay için bin lirada on iki buçuk kuruştur.

Emlâk satın almak istiyenlerin her şeyden evvel satış salonumuzu ziyaret etmelerini tavsiye ederiz. 10080

Büyük Türk Şekercisi HACI BEKİR Anadoludan İstanbula geldi ve hakiki Türk şekerini icad ederek dünyanın her köşesine nam verdi.

ALİ MUHİDDİN HACI BEKİR

Merkezi: Bahçekapı, Şubeleri: Beyoğlu, Karaköy, Kadıköy
Siparişleri ticarethanenin Merkezi olan Bahçekapıdaki mağaza kabul eder.

Yüksek Mühendis Mektebi Müdürlüğünden

Tedrisata 4/11/940 pazartesi günü başlanacaktır. Alâkadar talebeye bildirilir. (9867)

Nafıa Vekâletinden:

31/X/940 perşembe günü saat 15 de Ankarada Nafıa Vekâleti binası içinde malzeme müdürlüğü odasında toplanan malzeme eksiltme komisyonunda 4000 lira muhammen bedelli 25 adet Remington Rand veya yerli Erek tipi veya bunların muadili dört gözlü demir dolabın kapalı zarf usulile eksiltmesi yapılacaktır.

Eksiltme şartnamesi ve teferrüatı malzeme müdürlüğünden parasız olarak alınabilir. Muvakkat teminat 300 liradır.

İsteklilerin teklif mektuplarını muvakkat teminat ve şartnamesinde yazılı vesaik ile birlikte ayni gün saat 14 e kadar komisyona makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. (6700) (9826)

Devlet Denizyolları İşletmesi İlânları

21 Birinciteşrinden 28 Birinciteşrine Kadar

Muhtelif Hatlara Kalkacak Vapurların İsimleri Kalkış Gün ve Saatleri ve Kalkacakları Rıhtımlar

Karadeniz hattına	— Salı 12 de (Güneysu), Perşembe 12 de (Ege) ve Pazar 16 da (Cümhuriyet). Galata rıhtımından.
Bartın hattına	— Salı 18 de (Anafarta), Cumartesi 18 de (Antalya). Sirkeci rıhtımından.
İzmit hattına	— Salı ve Perşembe, Pazar 9,30 da (Uğur). Tophane rıhtımından.
Mudanya hattına	— Pazartesi 13 de (Marakaz), Salı 9,50, Çarşamba, Perşembe, Cuma 16 da ve Pazar 8,15 de (Sus). Ayrıca Cumartesi 14 ve Pazar 19 da (Marakaz). Galata rıhtımından.
Bandırma hattına	— Pazartesi 8,15 de (Sus), Çarşamba ve Cuma 8.15 de (Marakaz). Galata rıhtımından. Ayrıca Çarşamba 20 de ve Cumartesi 20 de (Bursa). Tophane rıhtımından.
Karabiga hattına	— Salı ve Cuma 19 da (Seyyar). Tophane rıhtımından.
İmroz hattına	— Pazar 9 da (Tayyar). Tophane rıhtımından.
Ayvalık hattına	— Çarşamba 15 de (Saadet), Cumartesi 15 de (Mersin). Sirkeci rıhtımından.
İzmir sürat hattına	— Pazar 11 de (İzmir). Galata rıhtımından.
İzmir ilâve postası	— Salı 13 de (Kadeş), Perşembe 13 de (Tırhan). Galata rıhtımından.

(10105)

NOT: Vapur seferleri hakkında her türlü malûmat aşağıda telefon numaraları yazılı acentelerimizden öğrenilebilir.

Galata Baş Acenteliği	— Galata rıhtımı, Limanlar Umum Müdürlüğü binası altında.	42362
Galata Şube Acenteliği	— Galata rıhtımı, Mıntaka Liman Reisliği binası altında	40133
Sirkeci Şube Acenteliği	— Sirkeci, Yolcu salonu.	22740

Devlet Demiryolları İlânları

Muhammen bedellerile isim ve miktarı aşağıda yazılı 3 liste muhteviyatı sabunlar 5/11/1940 salı günü saat 15 de sırasile ve kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin hizalarında yazılı muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini ayni gün saat 14 de kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme dairesinden, Haydarpaşa Tesellüm ve Sevk Şefliğinden dağıtılacaktır.

No.	Miktarı ton	Malzemenin ismi	Muhammen bedel Lira	Muvakkat teminat Lira
1	5	Beyaz sabun	1725	129,38
2	30	Arap sabunu	9000	675,00
3	3	Toz sabun	1050	78,75

(10034)

Sahibi ve Neşriyat Müdürü: Ahmet Emin YALMAN
Basıldığı Yer: VATAN MATBAASI